

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ**

Katedra pracovního práva a sociálního zabezpečení

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Právní postavení profesionálních sportovců v České republice

Plzeň 2022

Štěpán Partyngl

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Štěpán PARTYNGL**
Osobní číslo: **R17M0231P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Právní postavení profesionálních sportovců v České republice**
Zadávací katedra: **Katedra pracovního práva a práva sociálního zabezpečení**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vztah sportu a práva
3. Profesionální sportovec – individuální, kolektivní, vymezení pojmu
4. Profesionální sportovec v zaměstnaneckém poměru
5. Profesionální sportovec jako OSVČ
6. Právní postavení nezletilého sportovce
7. Profesionální smlouva sportovce
8. Judikatura vztahující se k postavení profesionálních sportovců
9. Právní postavení profesionálního sportu v zahraničí
10. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

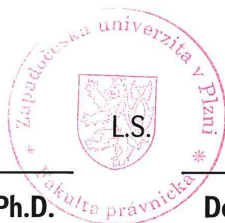
- BĚLINA, Miroslav. Zákoník práce: komentář. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-759-0.
- BĚLINA, Miroslav, PICHRT, Jan. Pracovní právo. 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-667-8.
- JURKA, Helena. Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-883-4.
- KUBÍČEK, Jiří. Sport a právo. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1.
- KRÁLÍK, Michal. Právo ve sportu. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1.
- ČORBA, Jozef. Otázky sportovního práva. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2008. ISBN 978-80-904024-1-6.
- SLUKA, Tomáš. Profesionální sportovec: (právní a ekonomické aspekty). Praha: Havlíček Brain Team, 2007. ISBN 978-80-903609-5-2.
- Zákon č. 262/2006 Sb. Zákoník práce
- Zákon č. 455/1991 Sb. Živnostenský zákoník
- Zákon č. 115/2001 Sb. Zákon o podpoře sportu

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Miroslav Hromada, Ph.D.**
Katedra pracovního práva a práva sociálního zabezpečení

Datum zadání diplomové práce: **22. února 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jarmila Pavlátová, CSc.
vedoucí katedry

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Právní postavení profesionálních sportovců v České republice“ zpracoval samostatně a za použití uvedené literatury a pramenů.

V Plzni, březen 2022

.....
Štěpán Partyngl

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu mé diplomové práce Mgr. Miroslavovi Hromadovi, PH.D. za odborné rady a cenné připomínky, kterými přispěl ke zpracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod	1
1. Vztah sportu a práva	4
1.1. Pojem sportu	4
1.2. Právní úprava sportu	5
2. Profesionální sportovec – individuální, kolektivní, vymezení pojmu	12
2.1. Profesionální sportovec	12
2.2. Kolektivní a individuální sport	13
3. Profesionální sportovec v zaměstnaneckém poměru	15
3.1. Sportovec jako zaměstnanec	15
3.2. Sport jako závislá práce?	16
4. Profesionální sportovec jako OSVČ	24
4.1. Sportovec v problematice OSVČ	24
4.2. Sport jako živnost	25
5. Právní postavení nezletilého sportovce	29
5.1. Nezletilec v právním řádu	29
5.2. Sportovní činnost nezletilce	30
6. Profesionální smlouva sportovce	34
6.1. Závazky sportovce a klubu	34
6.2. Odměna	35
6.3. Doba trvání smlouvy	35
7. Judikatura vztahující se k postavení profesionálních sportovců	37
7.1. Případ Bosman	37
7.2. Případ Deliège	39
8. Právní postavení profesionálního sportu v zahraničí	41
8.1. Slovensko	41
8.2. Dánsko	45
8.3. Srovnání	47
Závěr	49
Resumé	53
Seznam použité literatury	57

Úvod

Sport vždy tvořil, a v současné době tomu není jinak, významnou část lidského života. Organizovaný sport, sportovní kluby a organizace začaly vznikat v 19. století a od té doby jejich obliba stále rostla. Dnes lidé praktikují sport na amatérské úrovni, sledují sport v televizi a na internetu, jezdí na zápasy a podporují ten či onen klub.

Profesionální sport se tak stal výdělečnou činností a profesionálním sportem se v současné době živí relativně velké množství lidí. Právní úprava této oblasti lidské činnosti je bezesporu velmi zajímavá, protože zahrnuje jednak úpravu vztahů profesionálních sportovců a sportovních organizací, ale i vztah státu ke sportovním organizacím a k výkonu sportu, rozhodování sporů na poli sportu, problematiku dopingů apod.

Sportovní právo zahrnuje tak velké množství právních vztahů, které jsou více či méně upravené v českém nebo unijním právu, pravidlech jednotlivých organizací a dalších předpisech. Podání výkladu o komplexní problematice sportovního práva je mimo záběr této práce. V centru pozornosti však stojí profesionální sportovec a jeho vztah ke sportovní organizaci, jeho práva a jeho povinnosti.

Úprava postavení profesionálního sportovce je velmi zajímavá, ale v ČR právně velmi málo ukotvená, proto si práce klade za cíl vysvětlit postavení profesionálního sportovce v rámci českého právního řádu, a tedy podat výklad současné právní úpravy, která je doplněna relevantní judikaturou.

Pozornost je soustředěna na několik témat souvisejících s právním postavením profesionálního sportovce. Jsou to především možnosti, které se mu skýtají v případě, když chce vykonávat profesionální sportovní činnost pro nějaký sportovní klub. V takovém případě profesionální sportovec může jednak pracovat v pracovněprávním poměru k tomuto klubu, nebo může být osobou samostatně výdělečně činnou, a to buď jako živnostník nebo jako osoba vykonávající jinou výdělečnou činnost.

Cílem práce je na základě rozboru jednotlivých právních předpisů – především zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, nebo zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání – ukázat úskalí jednotlivých forem činnosti profesionálního sportovce a následně vše uvést do souladu s relevantní judikaturou.

Jako určitý speciální případ bude vyzdvižena činnost nezletilců na poli profesionálního sportu, jejich sportovní činnost je určitým způsobem regulována zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Stranou pozornosti nezůstane ani profesionální smlouva, tedy smlouva, kterou uzavírají profesionální sportovci se sportovními organizacemi. Je poukázáno především na to, jaký obsah zpravidla smlouva obsahuje a jakým způsobem jsou zde zachycena práva a povinnost profesionálního sportovce či sportovní organizace, jak je nastavena odměna.

Pro dokreslení jsou vybrány některé judikáty především Evropského soudního dvora, který se během své činnosti problematice profesionálního sportu, resp. profesionálních sportovců, věnoval. Vzhledem ke skutečnosti, že v centru pozornosti této práce stojí profesionální sportovec a jeho práce, je judikatura zaměřena na tuto problematiku – tedy na postavení profesionálního sportovce a ochranu jeho práv.

V poslední části práce pak jsou ukázány dvě právní úpravy, slovenská a dánská. Dle platných právních předpisů je vyloženo, jakým způsobem a na jakém právním základě provozují profesionální sportovci svou činnost na Slovensku a v Dánsku a jaké jsou hlavní rysy této právní úpravy.

Práce vychází především z právních předpisů. Pro většinu práce jsou relevantní české právní předpisy jako je zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, zákon č. 435/1991 Sb., o zaměstnanosti, ale použit je i zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nebo zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Ze zahraničních právních předpisů jsou pak použity především zákon č. 440/2015 Z. z., o športe, a zákon č. 311/2001 Z. z., zákonník práce. Pro vysvětlení situace v Dánsku potom LBK Nr 1002 Af 24/08/2017 a LBK Nr 1011 Af 15/08/2007.

Práce využívá i odbornou literaturu, především knihu Ludřka Lisseho s názvem *Sportovní právo – Rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*, která vyšla v nakladatelství C. H. Beck v roce 2020, dále knihu J. Kubíčka, která byla vydána v roce 2012 a nese název *Sport a právo*. Důležitou literaturou, ze které práce v pracovněprávních otázkách vychází, je kniha M. Bělíny a J. Pichrta s názvem *Pracovní právo* (C. H. Beck 2017). Pro doplnění konkrétních otázek je využita i komentářová literatura, a to jak komentář k zákoníku práce autorů M. Bělíny a kol. z roku 2019, tak komentář k živnostenskému zákonu E. Horzinkové z roku 2018 nebo k občanskému zákoníku autorů P. Lavického a kol. z roku 2020.

Pro doplnění některých praktických aspektů jsou využity především předpisy Fotbalové asociace ČR, které jsou dostupné na jejich internetových stránkách. Jde především o předpisy upravující profesionální smlouvy nebo Přestupní řád.

1. Vztah sportu a práva

1.1. Pojem sportu

Hlavní otázkou v případě vztahu sportu a práva, resp. v případě sportovního práva obecně je, co znamená pojem sportovní právo a co se tím myslí. Na rozdíl od ústavního práva, které je chápáno jako okruh vztahů, které jsou upraveny Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a ústavními zákony, nebo pracovního práva, které upravuje vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, mezi zaměstnavatelem a odborovými organizacemi, případně právo na zaměstnání, agenturní zaměstnání apod., sportovní právo takto vymezit není možné. Neexistuje totiž nějaký okruh vztahů, které by mohly být jednoznačně zařazeny jako sportovní vztahy nebo vztahy sportovního práva, stejně tak neexistuje žádný okruh právních předpisů, který by bylo možné označit za předpisy sportovního práva.

Výše uvedený pohled ovšem není problémem českého právního systému. Na tomto místě je možné připomenout názor autorů M. J. Mittena, T. Davise, R. K. Smithe a J. Dura, kteří v knize *Sports Law and Regulation* hned na počátku deklarovali, že sportovní právo není nic jiného než sloužení různých právních norem, resp. právních úprav různých oblastí, které spojuje jediné, a to je sportovní kontext. Předkládají, že někteří znalci sportovního práva tvrdí, že sportovní právo znamená použití určitých právních předpisů pro sportovní činnost.¹

Na druhou stranu nelze popřít, že sport a sportovní disciplíny, stejně jako aktivní provozování sportu, tak i jeho pasivní podpora či sledování je důležitou součástí života lidí. Již samotná *kalokaghatia* – harmonie tělesného a duševního – která byla velmi uznávaná ve starověkém Řecku spolu se skutečností, že to bylo právě starověké Řecko, kdy vznikly Olympijské hry, naznačují, že sport byl významnou součástí lidského života již od starověku. Přestože se vztah k tělesné stránce a potažmo ke sportu v různých epochách měnil, v posledních desetiletích se stal ze sportu globální fenomén.

¹ MITTEN, Matthew J., DAVIS, Timothy, SMITH, Rodney K., DURU, Jeremi. *Sports Law Regulation. Cases, Materials, and Problems*. New York: Wolters Kluwer 2017. ISBN 978-1-4548-8781-8, s. 39.

Sport v současné době figuruje jako volnočasová aktivita, zábava, ale i jako činnost čistě profesionální, která generuje velké zisky. Některá odborná literatura dokonce přichází i s určitou kategorizací sportu. Podle L. Lisseho² je možné vymezit sport do několika kategorií. Jednak je to *rekreační (masový) sport*, tedy určitá tělesná či sportovní činnost realizovaná velkým okruhem lidí. Lidé tuto činnost vykonávají pro zábavu, případně proto, aby si zachovali nebo aby získali dobrou tělesnou kondici. Jinými slovy jedná se o amatéry, nikoli o profesionální sportovce, kteří se se rozhodli trávit sportovní aktivitou svůj volný čas.

Další skupinu, kterou L. Lisse vymezuje, je skupina poloprofesionálních (amatérských či výkonnostních) jedinců, kteří také podobně jako první skupina dělají sport pro zábavu a rekreaci, ale již jsou sdruženi do určité skupiny, případně jsou členy některé organizace.

Poslední skupinou jsou sportovci profesionální, tedy jedinci, kteří se věnují sportu v rámci svého zaměstnání. Sport pro ně představuje pracovní náplň. Tedy jsou to lidé, kteří provozují sport za finanční odměnu.³

1.2. Právní úprava sportu

Hlavní otázkou je tedy skutečnost, jaká je spojitost mezi sportem a právem, resp. jak právo upravuje vzájemné právní vztahy, do kterých se dostávají výše uvedené skupiny? Sport jako takový je sám založen na určitých pravidlech, která jsou buď zakotvená v oficiálních dokumentech, případně vycházejí ze zvyklostí. Vzhledem ke skutečnosti, že v oblasti sportu dochází k vytváření právních vztahů týkajících se pracovněprávních otázek, ale i občanskoprávních a obchodněprávních. Tyto vztahy pak reguluje právo ve svých odvětvích, ať už se jedná o oblast občanského, pracovního nebo obchodního práva.

² LISSE, Luděk. *Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu ČR*. Praha: C. H. Beck 2020. ISBN 978-80-7400-789-7, s. 8–9.

³ LISSE, Luděk. *Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu ČR*. Praha: C. H. Beck 2020. ISBN 978-80-7400-789-7, s. 8–9.

Obtížná je i definice sportu v právu. Pokud jde o mezinárodní dokumenty je zde možné zmínit Evropskou chartu sportu⁴, která byla přijata v roce 1992. Dle Evropské charty jsou sportem „*všechny formy tělesné činnosti, které at' již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo i dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.*“⁵ Jak je patrné z této definice, je sport Evropskou chartou sportu vnímán velmi široce. Nejedná se zde pouze o rekreační, poloprofesionální nebo profesionální sport, ale také o navazování společenských vztahů a akcentováno je i zdokonalení fyzické i psychické kondice.

V souvislosti s uvedenou definicí je třeba zmínit ještě jednu definici, tentokrát definici sportu, jak ji obsahuje česká právní úprava. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, je „*každá forma tělesné činnosti, která si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti klade za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů rekreačně nebo v soutěžích všech úrovní, a to individuálně nebo společně.*“ I tato definice vymezuje sport jako tělesnou aktivitu, která má zlepšit tělesnou a psychickou kondici a do sportu zařazuje i rozvoj společenských vztahů. Na rozdíl od Evropské charty sportu ovšem obsahuje i důležitý aspekt, který se pojmově blíží ke zdokonalení tělesné kondice, ale úplně se s ním nepřekrývá, a to je upevňování zdraví. Česká definice navíc zdůrazňuje možnou kategorizaci sportovních aktivit, protože je dělí na individuální a společné. V české definici je možné také rozpoznat určitý odkaz na koncept kalokaghatie, když uvedené ustanovení hovoří o „*harmonickém rozvoji tělesné i psychické kondice.*“

Jak vyplývá z obou definic je tedy možné sport v právním slova smyslu vymezit jako tělesnou činnost či aktivitu, která má za cíl jednak zlepši tělesnou, jednak fyzickou kondici, čímž následně vede k utužení zdraví. Jako sport je dle uvedených definic vnímána aktivita, at' už je provozovaná na profesionální úrovni či nikoliv.

⁴ Evropská charta sportu. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <https://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>.

⁵ Evropská charta sportu. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <https://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>.

Další otázkou, kterou je třeba v souvislosti se vztahem sportu a práva zodpovědět, je jaké normy upravují právě oblast sportu nebo se jí alespoň dotýkají. Již byla zmíněná Evropská charta sportu. Kromě Evropské charty sportu je možné jmenovat ještě Evropskou chartu sportu pro všechny zdravotně postižené z roku 1987, Evropský manifest o mladých lidech a sportu z roku 1995 a Deklaraci o významu sportu pro společnost z roku 1995.⁶ Z oblasti mezinárodního práva je pak ještě možné zmínit mezinárodní úmluvy jako je například **Mezinárodní úmluva proti dopingu**, která byla přijata organizací UNESCO v roce 2005 a v platnost vstoupila o dva roky později, kdy ji ratifikovalo asi 30 zemí světa.⁷ Kromě toho je možné zmínit ještě **Mezinárodní chartu tělesné výchovy a sportu z roku 1978**.

Dále je možné vymezit normy upravující sport v rámci unijního práva. **Smlouva o fungování EU** vymezuje sport v hlavě XII tak, že nejprve deklaruje, že EU „*přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci.*“ Následně potom v článku 165 odst. 2 deklaruje, že činnost Unie je zaměřena na „*rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.*“

Iniciativa Komise EU je patrná i ve vypracování **Bílé knihy o sportu** v roce 2007. navázala tak, jak sama poukazuje na tzv. niceské prohlášení z roku 2000 o specifickém charakteru sportu a jeho společenské funkci. V tomto dokumentu sice přímo sport není definován, ale je zde uvedeno, že sport má zásadní roli ve společnosti, protože se při něm vytvářejí „*důležité hodnoty, jako je například týmový duch, solidarita, tolerance a smysl pro fair play, přispívá k osobnímu rozvoji a naplnění. Podporuje aktivní zapojení občanů EU do společnosti, a pomáhá tak rozvíjet aktivní občanství. Komise bere na vědomí zásadní roli sportu*

⁶ SUP, Martin. Sportovní normy (pravidla) a jiné neprávní prameny pravidel chování sportovce. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 55.

⁷ Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu UNESCO. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <https://www.msmt.cz/sport/mezinarodni-umluva-proti-dopingu-ve-sportu-unesco>.

v evropské společnosti, a to zvláště tehdy, kdy je nutné, aby se přiblížila občanům a řešila otázky, které se jich bezprostředně týkají.“

Bílá kniha se zabývá nejen společenskou rolí sportu, tedy jako aktivity, která má vliv na zdraví lidí. Současně je zde ale vymezena i problematika profesionálního sportu – tedy například doping apod. Sport je dále nahlížen i z hlediska hospodářského úhlu pohledu atd.

Po Bílé knize sportu byla vypracován **Rozvoj evropského rozměru v oblasti sportu**, který nenahrazoval Bílou knihu, protože i nadále zůstala aktuální v některých otázkách souvisejících se sportem – např. v otázce podpory dobrovolnictví nebo v otázce ochrany dětí apod. Rozvoj evropského rozměru v oblasti sportu se pak soustředí především na problematiku dopingů a na organizaci sportu jako je například podpora dobré správy v oblasti sportu, specifická povaha sportu, volný pohyb a státní příslušnost sportovců, případně na pravidla přestupu a činnosti sportovních agentů.

Pokud jde o národní úroveň, právními normami nejvyšší právní síly jsou ústavní dokumenty, resp. ústavní pořádek. Nicméně zde je třeba poukázat např. na konstatování M. Supy, který úpravu sportu v ústavním pořádku shrnul následujícím způsobem: *„Při komparativním konstitucionálním pohledu na úpravu sportu v ústavách evropských států nelze než uvést, že je velmi rozdílná, a nelze vysledovat žádné zásadní jednotící prvky. Přestože sport bývá (ať již plnohodnotně ve specifických právních předpisech, či ve „stopovém množství“ v rámci obecných právních předpisů) předmětem úpravy právních předpisů se silou zákona nebo podzákoných právních předpisů prováděcích, je skutečností, že jeho ústavní úprava je jevem spíše vzácným.“⁸*

Česká republika patří právě k těm zemím, které sport nebo jeho podporu v ústavním pořádku vymezené nemají. Nicméně je třeba konstatovat, že zákonná úprava sportu v ČR existuje, a navíc má celkem dlouhou tradici, neboť sport a tělesné aktivity byly upravovány v právních dokumentech zvláště po druhé světové válce. Jako příklad je možné uvést zákon č. 187/1949 Sb., o státní péči o tělesnou výchovu a sport, který zřídil Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport.

⁸ SUP, Martin. Sportovní normy (pravidla) a jiné neprávní prameny pravidel chování sportovce. In: KUKLÍK, Jan. Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 52.

Tento zákon byl v účinnosti do 16. prosince 1952, kdy byl nahrazen zákonem č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu. Tento zákon hned v § 1 označuje tělesnou výchovu a sport jako významnou složku kultury, která je v lidově demokratické republice neoddělitelnou součástí socialistické výchovy.

Zákon č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu, byl účinný do roku 1956, kdy ho nahradila nová právní norma, a to zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu. Uvedený zákon pak byl zrušen ke dni 1. června 1990, a to zákonem č. 173/1990 Sb., kterým se zrušuje zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, a kterým se upravují některé další vztahy týkající se dobrovolných tělovýchovných organizací.

Po roce 1990, jak bylo uvedeno výše, byl zrušen zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, nicméně zákon, který by reguloval sportovní aktivity nebo jejich organizaci přijat nebyl. Jak uvádí Kubíček, porevoluční Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu byla schválena usnesením vlády č. 2/1999 ze dne 6. ledna 1999. Nedlouho poté předložilo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy návrh zákona, který byl následně přijat zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.⁹

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, obsahuje nejen výše uvedenou definici slova sport, ale zřizuje a vymezuje činnost Národní sportovní agentury, která funguje jako ústřední správní úřad ve věcech podpory sportu, turistiky a sportovní reprezentace. Jedná se organizační složku státu se sídlem v Praze.¹⁰ Podle § 3a zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, je v čele této agentury předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda na návrh předsedy vlády.

Kromě Agentury zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, zřizuje ještě Národní radu pro sport, která je jejím poradním orgánem. Pokud jde o oblasti působnosti, Národní sportovní agentura podle § 3d odst. 1 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu:

- *vypracovává návrh plánu státní politiky ve sportu (dále jen „plán“), který obsahuje zejména definici cílových skupin sportovců, na které*

⁹ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 32.

¹⁰ Podle § 3 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

je podpora zaměřena, včetně alokace finančních prostředků pro jednotlivé cílové skupiny, a předkládá jej vládě ke schválení,

- *koordinuje uskutečňování vládou schváleného plánu,*
- *poskytuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu prostřednictvím jí vyhlášených programů na rozvoj a podporu sportu, turistiky a sportovní reprezentace,*
- *kontroluje použití podpory sportu ze státního rozpočtu u příjemců podpory a u osob, kterým příjemce tuto podporu v souladu s podmínkami pro použití podpory dále poskytl,*
- *vytváří podmínky pro sport dětí a mládeže a jejich trenéry, pro sport dospělých, pro rozvoj sportu pro všechny, pro sport zdravotně postižených občanů a pro sportovní reprezentanty České republiky, zahrnující účast reprezentantů na sportovních akcích v České republice a zahraničí,*
- *zřizuje příspěvkovou organizaci za účelem plnění závazků plynoucích z Mezinárodní úmluvy proti dopingu ve sportu⁴; Agentura může rozhodnout také o změnách příspěvkové organizace, jejímž je zřizovatelem, na základě tohoto zákona. Opatření, jímž Agentura rozhodne o změně příspěvkové organizace, musí obsahovat dodatek ke zřizovací listině, popřípadě zřizovací listinu nově vznikající příspěvkové organizace“ atd.*

Podle § 4 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, mají úkoly v oblasti sportu i další orgány státní správy. Je to především Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra, které vytváření podmínky pro rozvoj sportu.¹¹ Dále pak Ministerstvo zdravotnictví, které organizuje a poskytuje zdravotní péči sportovcům,¹² případně Ministerstvo pro místní rozvoj, které „vytváří podmínky pro rozvoj sportovní infrastruktury v rámci programů péče o cestovní ruch.“¹³

V oblasti sportu mají úkoly i kraje, které zabezpečují rozvoj sportu na své úrovni, zajišťují výstavbu, rekonstrukci, udržování a provoz sportovních zařízení

¹¹ Podle § 4 odst. 1 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

¹² Podle § 4 odst. 2 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

¹³ Podle § 4 odst. 3 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

a zpracovávají plán rozvoje sportu.¹⁴ Obce potom v samostatné působnosti zabezpečují rozvoje sportu pro všechny, hlavně pro mládež, obdobně jako kraje zabezpečují výstavbu, rekonstrukci, udržování a činnost sportovních zařízení a zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.¹⁵ Nad dodržováním zákonem stanovených pravidel vykonává kontrolu Ministerstvo vnitra, v přenesené působnosti pak obecní úřad v přenesené působnosti.¹⁶

Přestože má český právní řád zákon č. 211/2001 Sb., o podpoře sportu, koncentruje se tento zákon pouze na státní správu v oblasti sportu. Neupravuje postavení sportovců, klubů nebo vztah mezi profesionálními sportovci a těmito kluby.

Do oblasti sportu zasáhla i rekonstrukce občanského práva, která byla uskutečněna zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který začal být účinný 1. ledna 2014. Do tohoto nového zákoníku byla zahrnuta úprava spolků, kterou je možné aplikovat na všechny právnické osoby, kde není stanovena speciální úprava. Je zaveden i jednotný pojem spolek.

¹⁴ Podle § 5 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

¹⁵ Podle § 6 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

¹⁶ Podle § 7c zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

2. Profesionální sportovec – individuální, kolektivní, vymezení pojmu

2.1. Profesionální sportovec

Profesionální sportovec je tedy taková osoba, která provozuje sport na profesionální úrovni. V českém právním řádu se vysvětlení pojmu či definice profesionálního sportovce nevyskytuje. Proto definici profesionálního sportovce je pak nutné hledat ve výkladech nebo odborné literatuře. Podle L. Lisseho je profesionálním sportovcem fyzická osoba, „jejímž primárním příjmem je odměna z úplatného provozování sportovní činnosti, která je hlavním předmětem jeho zájmu a která slouží k obstarávání si nákladů na saturaci životních potřeb a obživy a kterou v návaznosti na ujednání se sportovním klubem nemůže poskytovat své služby spočívající ve výkonu sportovní činnosti ostatním sportovním organizacím.“¹⁷

Profesionální sportovec je vymezen ale například v judikatuře. Podle Evropského soudního dvora,¹⁸ který vymezil profesionální sportovce jako osoby, která pracuje jako placený zaměstnanec nebo osoba, která poskytuje služby za úplatu, přičemž výkon těchto činností není okrajovou činností a je činností hlavní.

V odborné literatuře¹⁹ je možné se setkat i s následujícím vymezením profesionálního sportovce. Profesionálního sportovce charakterizuje jednak skutečnost, že zde existuje právní vztah mezi tímto sportovcem a jinými subjektem, tedy zpravidla klubem nebo organizací. Typickým znakem klubu či organizace je skutečnost, že organizuje sportovní činnosti. Dalším typickým znakem profesionálního sportovce je finanční odměna, kterou dostává za svoji práci pro konkrétní klub.

¹⁷ LISSE, Luděk. *Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu ČR*. Praha: C. H. Beck 2020. ISBN 978-80-7400-789-7, s. 2.

¹⁸ Rozsudek Evropského soudního dvora ve věci Lehtonen, C-176/96.

¹⁹ ČOLLÁK, Jaroslav: Definujme (ne)definovatelné-profesionální, poloprofesionální a amatérsky výkon športovej činnosti na pozadí procesu prijímania „nového zákona o športe“. In: PICHRT Jan (ed.). *Sport a (nejen) pracovní právo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 71, 153.

K obsahovým znakům profesionálního sportovce pak patří ještě výkon sportovní činnosti v rámci nějaké sportovní soutěže, která je zpravidla organizovaná nezávislým subjektem. Výkon sportovní činnosti je v tomto případě podřízen pravidlům dané soutěže. Dohled nad dodržováním takových pravidel je zpravidla realizován nezávislou skupinou osob (např. disciplinárními komisemi apod.).

Dále je možné profesionálního sportovce vymezit s ohledem na povinnosti, které má vzhledem k „pracovní náplni“, jež zahrnuje nejen účast na zápasech nebo soutěžích, ale také účast na pravidelně organizovaných tréninzích či soustředění. Jako poslední definiční znak, ovšem neméně významný jako předchozí, je pak ekonomický cíl, tedy finanční odměna profesionálního sportovce za jeho výkon.²⁰

2.2. Kolektivní a individuální sport

Povaha činnosti profesionálních sportovců se ovšem liší nejen sport od sportu, ale právě dle povahy sportu se liší také jeho právní postavení vzhledem ke společnosti, pro kterou daný sport vykonává. Z tohoto hlediska je možné vymezit dva základní rozdíly, které jsou mezi sportovci kolektivních a individuálních sportů. V případě kolektivních sportů, ať už se jedná o hokej, fotbal a podobné sporty, je profesionální sportovec zpravidla součástí klubu, jehož pravidlům se přizpůsobuje a která respektuje. Činnost profesionálních sportovců v rámci kolektivních sportů tak může v některých aspektech naplňovat znaky závislé práce.

Na rozdíl od kolektivních sportů sporty individuální poskytují ve většině případů možnost volby pro profesionálního sportovce, jehož postavení se tak blíží poskytovateli služeb nebo podnikateli. J. Čollák vymezuje rozdíl mezi profesionálními sportovci praktikujícími kolektivní a individuální sporty tak, že profesionální sportovec kolektivního sportu je zpravidla v právním vztahu se subjektem, který má oprávnění působit v konkrétní organizované soutěži a na jehož účet a pro kterého tento profesionální sportovec sportovní činnost vykonává.

²⁰ ČOLLÁK, Jaroslav: Definujeme (ne)definovatelné-profesionální, poloprofesionální a amatérsky výkon sportovní činnosti na pozadí procesu přijímání „nového zákona o sporte“. In: PICHRT Jan (ed.). *Sport a (nejen) pracovní právo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 71, 153.

Profesionální sportovci individuálních sportů pak vykonávají činnost po svém vlastním jménem, a to na základě vztahu, který vzniká mezi ním a subjektem, který sportovce do soutěže registruje. Nicméně profesionální sportovec individuálního sportu pak vykonává sportovní činnost nezávisle na registrujícím subjektu.²¹

²¹ ČOLLÁK, Jaroslav: Definujme (ne)definovatelné-profesionální, poloprofesionální a amatérsky výkon športovej činnosti na pozadí procesu prijímania „nového zákona o športe“. In: PICHRT Jan (ed.). *Sport a (nejen) pracovní právo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 71, 154.

3. Profesionální sportovec v zaměstnaneckém poměru

3.1. Sportovec jako zaměstnanec

Před sametovou revolucí byli profesionální sportovci v problematičtém postavení, protože byli zpravidla zaměstnání ve státních podnicích, kam ovšem docházeli pouze ve dny, kdy probíhaly výplaty, a tedy zde nepracovali, ale vykonávali sportovní činnost.²² V současné době, jak bylo uvedeno výše, závisí pracovněprávní postavení profesionálních sportovců také na tom, jaký konkrétní sport provozují, a zda se jedná o sport kolektivní nebo individuální. Zpravidla v kolektivních sportech se postavení profesionálního sportovce blíží postavení zaměstnance v zaměstnaneckém poměru, který je mezi konkrétním profesionálním sportovcem a sportovní organizací nebo klubem.

V souvislosti s touto skutečností je ovšem nejprve nutné zmínit se o těchto klubech. V zásadě je možné vymezit sportovní organizace na národní a nadnárodní.²³ Na národní úrovni se zpravidla jedná o sportovní kluby, které jsou nejčastěji spolkem ve smyslu § 214 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který stanoví, že „alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm.“

Sportovní kluby se dále sdružují na základě teritoriality, případně na jiném základě. Centrální sportovní organizací je *Národní sportovní organizace*, která sdružuje jednotlivé kluby a regionální svazy. Jak uvádí L. Lisse, „*Národní sportovní organizace mají na území jednotlivého státu faktický monopol na provozování konkrétního profesionálního sportu, neboť sportovec, který není jejich členem, nebo členem jim podřízeného sportovního subjektu (regionálního svazu či klubu) není oprávněn se účastnit jakékoliv oficiální národní, natož pak nadnárodní*

²² KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 126.

²³ LISSE, Luděk. *Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu ČR*. Praha: C. H. Beck 2020. ISBN 978-80-7400-789-7, s. 11.

soutěže.“²⁴ Jinými slovy je možné konstatovat, že profesionální sportovec může svou činnost vykonávat pouze v rámci členství v konkrétním klubu.

Pokud jde o právní postavení profesionální sportovce je nutné zdůraznit její problematičnost a rozptýlenost. Jak poukazuje např. D. Linhartová: „*Zatímco ve většině případů vykonávají sportovci činnost jako OSVČ a jejich vztahy se sportovními svazy či kluby upravují inominátní smlouvy dle občanského práva (což dává oběma stranám větší flexibilitu jak v obsahu spolupráce, tak finančních a daňových výhod), některé subjekty volí podřazení vztahů pod pracovněprávní předpisy v souladu s vývojem právních řádů EU i některých mezinárodních organizací.*“²⁵

Pokud profesionální hráč vykonává svou činnost v rámci klubu na základě smlouvy, která tak zakládá vztah podobný pracovněprávnímu vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, je de facto i de iure zaměstnanec tohoto klubu. Nicméně smlouva, která je zpravidla uzavírána mezi profesionálním sportovcem a sportovní organizací není klasická pracovní smlouva, protože právě oblast sportu je velmi specifická, a ne všechny požadované náležitosti pracovní smlouvy je možné zakomponovat do vztahu mezi sportovcem a klubem.

Profesionální sportovec tak v současné době vykonává sportovní činnost na základě smlouvy, která je uzavřená mezi tímto sportovcem (v postavení zaměstnance) a sportovní organizací, zpravidla klubem (v postavení zaměstnavatele).

3.2. Sport jako závislá práce?

V první řadě je nutné rozhodnout, zda vztah mezi profesionálním sportovcem a sportovní organizací je možné označit za pracovněprávní vztah. Jinými slovy je nutné zvážit, zda tento právní vztah naplňuje znaky a podmínky závislé práce, kterou jednak vymezuje, jednak upravuje zákon č. 262/2006 Sb.,

²⁴ LISSE, Luděk. *Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu ČR*. Praha: C. H. Beck 2020. ISBN 978-80-7400-789-7, s. 19.

²⁵ LINHARTOVÁ, Denisa. Aplikace zásady rovného odměňování v profesionálním sportu. In: *Právní rozhledy* 6/2021, s. 216 an.

zákoník práce. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, „závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.“ Podle § 2 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, „závislá práce musí být vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě.“

Z § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 SB., zákoník práce, je tedy možné dovodit hlavní znaky **závislé práce**. Jedná se tedy o:

- a) vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance,
- b) práci vykonávanou jménem zaměstnavatele,
- c) práci vykonávanou podle pokynů zaměstnance,
- d) práci vykonávanou zaměstnancem osobně,
- e) práci vykonávanou za mzdu nebo plat,

Podle 2 odst. již zmíněného ustanovení zákoníku práce lze také dovodit hlavní podmínky **závislé práce**. Konkrétně:

- f) práci vykonávanou v pracovní době,
- g) práci vykonávanou na pracovišti zaměstnavatele (popř. na jiném dohodnutém místě),
- h) práci vykonávanou na odpovědnost zaměstnavatele,
- i) práci vykonávanou na náklady zaměstnavatele.

Jak je na první pohled patrné z výše uvedeného, výkon profesionálního sportovce nesplňuje všechny výše uvedené znaky. Již při zběžném pohledu je zřejmé, že nebude naplněna podmínka práce v pracovní době a otázkou je, zda je možné vyvodit i to, že se jedná o práci vykonávanou v pracovní době, přestože, jak je patrné z definice závislé práce, musí být naplněny všechny znaky kumulativně, aby mohlo být dovozeno, že se jedná o závislou práci, která se podle § 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, vykonává výlučně v zaměstnaneckém poměru.

Nejvyšší správní soud²⁶ k problematice poznamenal, že „status profesionálních sportovců není v zákoníku práce výslovně zmíněn, a je proto dán

²⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 2 Afs 16/2011-78.

*daleko větší prostor pro výklad.*²⁷ Dále Nejvyšší správní soud dovodil, že činnost profesionálního sportovce je velmi specifická. Nicméně připustil, že se činnost profesionálního sportovce pojmu závislé práce velmi blíží. Problém samozřejmě spatřoval například v požadavku na výkon práce na pracovišti zaměstnavatele nebo na jiném dohodnutém místě, protože „z povahy věci je totiž zřejmé, že součástí výkonu činnosti profesionálního sportovce není pouze účast na utkáních, případně trénincích, svého klubu, nýbrž i řada dalších aktivit, které jsou nezbytné jednak pro stoprocentní připravenost daného sportovce (proto např. předmětná hráčská smlouva zakotvuje povinnost udržovat se v dobré fyzické i psychické kondici a připravenosti, bod III.B.2.) a také z důvodů marketingových zájmů klubu (reklamní akce, autogramiády, setkání s fanoušky atp.).“²⁸

V pracovní smlouvě profesionálního sportovce jsou obvykle – obdobně jako je tomu v pracovněprávní smlouvě – vymezena základní práva a povinnosti sportovce a klubu. Zpravidla se na straně sportovce jedná o takové povinnosti, jako je účast na tréninzích, zápasech nebo závodech, ale také vyvarování se takové činnosti, která by mohla vést ke zranění. Kromě toho často smlouvy obsahují vazbu na konkrétní pravidla, která zakazují doping apod. Časté jsou i obligatorní lékařské prohlídky, kterých se sportovec musí účastnit.

V případě tedy, že bude posuzován vztah profesionálního sportovce a klubu, pro který hraje, jako vztah pracovněprávní, tedy pokud bude práce profesionálního sportovce chápána jako závislá práce na základě uzavřené pracovní smlouvy, je nutné konstatovat, že není možné na tento právní vztah aplikovat všechna práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, které vyplývají ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Je to především stanovená týdenní **pracovní doba**, která pravděpodobně u výkonu profesionálního sportu nebude dodržena. Pracovní dobou je doba, „v níž je zaměstnanec povinen vykonávat pro zaměstnavatele práci. V pracovní době se realizuje obsah pracovněprávního vztahu, protože práva a povinnosti smluvních stran se uskutečňují zásadně v pracovní době.“²⁹ Již tato definice, kterou uvádí M. Bělina, je problematická, protože práva a povinnosti sportovce na jedné a sportovní organizace na druhé straně nebudou uskutečňována

²⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 2 Afs 16/2011-78.

²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 2 Afs 16/2011-78.

²⁹ BĚLINA, Miroslav a Jan PICHRT. *Pracovní právo*. 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-667-8, s. 207.

zásadně v pracovní době (je možné například zmínit dopingové testy, kdy sportovní organizace může za sportovcem kdykoliv přijít a požádat ho, aby se dopingovému testu podrobil).

Podle § 79 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce: *„Délka stanovené týdenní pracovní doby činí 40 hodin týdně.“* I přes uvedenou speciální úpravu v odst. 2 a 3 § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, která spočívá ve stanovení pracovní doby na 37,5 hodin týdně pro zaměstnance specifických profesí jako je podzemní těžba uhlí a nerudných surovin, v důlní výstavbě a na báňských pracovištích, případně pro zaměstnance s vícesměnným nepřetržitým provozem, případně pak 38,75 hodin týdně pro zaměstnance s dvousměnným pracovním týdnem, není možné žádnou z uvedených týdenních pracovních dob aplikovat na situaci profesionálních sportovců při výkonu sportu.

Problematika pracovní doby je tedy v oblasti sportu specifická. Profesionální sportovec totiž nepracuje v konkrétní pracovní době, nicméně náplní jeho práce jsou např. účast na tréninzích, účast na zápasech nebo utkáních, případně i propagace klubu apod. Rozhodně není možné říci, že profesionální sportovec vykonává práci dle zákona č. 262/2016 Sb., zákoník práce, tedy 40 hodin týdně, případně jinou z variant zkrácené pracovní doby.

Právní úprava pracovní doby navíc souvisí i s dobou odpočinku, která je definovaná zákoníkem práce negativním vymezením jako doba, která není pracovní dobou.³⁰ Doba odpočinku zahrnuje jednak povinné přestávky v práci, jednak nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny, nepřetržitý odpočinek v týdnu, dny pracovního klidu a dovolenou.

Podle § 88 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, je zaměstnavatel povinen *„poskytnout zaměstnanci nejdéle po 6 hodinách nepřetržité práce přestávku v práci na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut; mladistvému zaměstnanci musí být tato přestávka poskytnuta nejdéle po 4,5 hodinách nepřetržité práce. Jde-li o práce, které nemohou být přerušeny, musí být zaměstnanci i bez přerušení provozu nebo práce zajištěna přiměřená doba na oddech a jídlo; tato doba se započítává do pracovní doby. Mladistvému zaměstnanci musí vždy být poskytnuta přestávka na jídlo a oddech podle věty první.“*

³⁰ Podle § 78 odst. 1 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Obdobně jako s délkou pracovní doby, je to i s dobou odpočinku u profesionálních sportovců komplikované. Je velmi problematické vymezit například 6 hodin nepřetržité práce, ale i povahu přestávek, protože profesionální výkon sportu vyžaduje již ze zdravotních důvodů určité přestávky. Tyto přestávky se ovšem neřídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, ale dle jiných pravidel. Navíc v případě profesionálního sportovce kolektivního sportu se zpravidla doba odpočinku odvíjí také od toho, zda je sezóna nebo není. V sezóně bezesporu je pracovní vyčerpání profesionálního sportovce větší, protože zahrnuje jednak účast na tréninzích, tak i na zápasech. K této problematice se vyjádřil i J. Morávek: „*Je asi pravda, že v některých případech by bylo jen velice obtížné během týdne dodržet nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny – kupříkladu hrálo-li by se zhruba od 20 hodin (mluvím o hokeji) a zápas by se dostal do prodloužení, přičemž ráno by byl povinný trénink (jen asi ne úplně racionální trenér by však zvolil takový přístup) – nebo nepřetržitý odpočinek v týdnu. Vedle toho by však nemusela být kupodivu problémem přestávka na jídlo a oddech, pokud by byla nařízena (po částech) na přestávky mezi třetinami, či půlemi. Současně by zde jistě našel uplatnění režim rozdělené směny atp.*“³¹

Dalším specifickým aspektem je **odměňování** a s tím související Ústavou zaručené právo na spravedlivou odměnu za práci. Podle § 109 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody za vykonanou práci. Jak dovozuje M. Bělina, v oblasti odměňování platí zákaz diskriminace, a to na základě ustanovení čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že „*základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.*“ Současně je nutné respektovat směrnici Rady ES 75/117/EEC o sblížení zákonů členských států týkající se uplatnění zásady stejné odměny pro muže i ženy, jež ukládá členským státům přijmout do svých právních řádů taková opatření, která umožní zaměstnancům domáhat se stejné mzdy.³²

³¹ MORÁVEK, Jakub. O závislé práci, profesionálním sportu a kompletní sbírce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <https://www.law.muni.cz/sborniky/pracpravo2012/files/009.html>.

³² BĚLINA, Miroslav a Jan PICHRT. *Pracovní právo*. 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-667-8, s. 232.

Do českého právního řádu byla nediskriminace v oblasti odměňování zakotvená do zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a to do § 110. Podle § 110 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, „za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty přísluší všem zaměstnancům u zaměstnavatele stejná mzda, plat nebo odměna z dohody.“ Zároveň § 110 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, stanoví, že stejnou prací se rozumí práce stejné nebo srovnatelné složitosti, která je vykonávána ve stejných nebo srovnatelných podmínkách.

I tento požadavek je v oblasti profesionálního sportu velmi obtížné naplnit. Mzda profesionálního sportovce má zpravidla dvě složky – jednu stabilní, druhou výkonností, která se zpravidla řídí jeho aktivitou či sportovnímu úspěchy. Proto je v prostředí profesionálního sportu běžné, že profesionální sportovci jsou za obdobnou práci hodnoceni jinak.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu: „Značně specifický, a ne zcela odpovídající koncepci zákoníku práce je rovněž způsob odměňování profesionálních sportovců, založený na podstatně odlišných východiscích než pracovněprávní úprava. Jestliže totiž je pro pracovní právo typické odměňování podle tarifů, odpracovaných hodin či splnění určitých úkolů, je koncepce hráčské smlouvy postavena zejména na motivační složce odměny (např. bonusy za dosažený počet bodů) doplněné velmi tvrdým systémem pokut za porušení hráčských povinností. V konečném důsledku se tak ve výši odměny sportovců působících v kolektivních sportech primárně nepromítá individuální osobní nasazení a počet „odpracovaných hodin“, nýbrž zejména úspěšnost týmu jako celku, což - jak je dobře známo - je záležitost často dokonce i velmi nahodilá a ne vždy odpovídající jeho vlastní aktivitě.“³³

Pokud jde o odměnu za práci, jsou platební podmínky pro profesionální sportovce nastaveny zpravidla velmi přísně. Dle vzoru smlouvy, která je používání Fotbalovou asociací ČR („FAČR“)³⁴ je například stanoveno, že v případě sestupu A-mužstva klubu ze soutěže, dochází k výraznému snížení odměny hráče. V tomto případě zde není dodržen požadavek, který stanoví zákon č. 262/2016 Sb., zákoník práce, o stejném odměňování za stejnou nebo obdobnou práci, protože jistě je

³³ Rozsudek nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 16/2011-78.

³⁴ Vzor standardní profesionální smlouvy. FAČR [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <https://facr.fotbal.cz/document/download>.

možné vnímat sportovní činnost na profesionální úrovni v různých stupních soutěže.

Dalším problematickým faktorem v případě posuzování sportovní činnosti jako závislé práce je vznik **pracovního úrazu**. Právě z povahy sportovní činnosti je možné konstatovat, že k pracovnímu úrazu v souvislosti s výkonem sportu může docházet častěji než při výkonu jiné práce. Podle § 271 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, „zaměstnavatel se nemůže zprostit povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela ani zčásti v případě, kdy zaměstnanec utrpěl pracovní úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozící životu nebo zdraví, pokud zaměstnanec tento stav úmyslně nevyvolal.“ Jak dodává komentářová literatury, liberace zaměstnavatele je vyloučena v případě úrazu při plnění prevenční zakročovací povinnosti podle § 249 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.³⁵

Obecně o profesionálních smlouvách uzavíraných mezi sportovci a kluby je možné konstatovat, že je zde většinou zakotvena povinnost dbát o své zdraví a vyvarovat se takových činností, které by jim mohly způsobit zranění nebo úraz. Nicméně velmi často se stává, že k úrazu dochází i během výkonu sportovní aktivity, kterou sportovec vykonává pro klub. Nicméně je třeba konstatovat, že ani výše uvedené ustanovení ohledně pracovního úrazu není možné aplikovat na profesionálního sportovce, který vykonává sport pro klub na základě profesionální smlouvy.

V případě úrazu nebo zranění sportovců se tedy užije úprava zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který v § 2894 vymezí majetkovou a nemajetkovou újmu. S výkonem sportu je ovšem spojena i prevenční povinnost zakotvená v § 2900 zákona č. 89/2012 sb., občanský zákoník, který stanoví, že „vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.“ Jinými slovy je nutné v případě profesionálního sportovce konstatovat, že při výkonu sportovní činnosti ji musí vykonávat tak, aby si nezpůsobil zranění. K tomu se vyjádřil i Nejvyšší soud: „K tomu, aby porušení pravidel sportovní hry vedoucí ke škodě na zdraví mohlo být považováno za

³⁵ BĚLINA, Miroslav. *Zákoník práce: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-759-0, s. 1031.

porušení prevenční povinnosti ve smyslu § 415 obč. zák., musí mít určitou vyšší intenzitu, tedy musí podstatným způsobem vybočovat z běžného způsobu hry.“³⁶

Dalším problematickým aspektem je sjednání **pracovního poměru na dobu určitou**. Podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, je možné pracovní poměr sjednat na dobu určitou nebo neurčitou. Podle § 39 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, „*doba trvání pracovního poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami nesmí přesáhnout 3 roky a ode dne vzniku prvního pracovního poměru na dobu určitou může být opakována nejvýše dvakrát. Za opakování pracovního poměru na dobu určitou se považuje rovněž i jeho prodloužení. Jestliže od skončení předchozího pracovního poměru na dobu určitou uplynula doba 3 let, k předchozímu pracovnímu poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami se nepřihlíží.*“ Ani toto ustanovení není možné aplikovat na profesionální sportovce, a to především z toho důvodu, že jejich práce pro určitý klub z logiky věci nemůže být uzavřen na dobu neurčitou.

S ohledem na výše uvedené je možné zmínit příklad, kterým je *Přestupní řád Fotbalové asociace České republiky*,³⁷ který v § 19 stanoví, že profesionální smlouva může být uzavřena nejvýše na dobu pěti let, v případě hráče mladšího 18 let nejvýše na dobu tří let. Smlouva uzavíraná na 5 let by pak byla zřejmým porušením zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Jako problematické je možné zmínit ještě například omezení hráče ve výpovědi smlouvy bez odstupného.³⁸

³⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2015, sp. zn. 25 Cdo 493/2015.

³⁷ Přestupní řád Fotbalové asociace České republiky. Fotbalová asociace ČR [online], [cit. 2022-03-07]. Dostupné z WWW: <https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy>.

³⁸ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 128.

4. Profesionální sportovec jako OSVČ

4.1. Sportovec v problematice OSVČ

Zřejmě nejrozšířenějším způsobem, jak je řešen výkon sportu profesionálních sportovců, je způsob, kdy profesionální sportovec pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná („OSVČ“). Osoba samostatně výdělečně činná nemá přesné právní vymezení, nicméně je možné ji charakterizovat jako osobu, která je vymezena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jako podnikatel. Dle § 420 odst. 1 je podnikatelem ten, kdo *„samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“*

Definice osoby samostatně výdělečně činné je uvedena v zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Aby byla osoba označená za osobu samostatně výdělečně činnou, musí splňovat několik podmínek. Jednak musí dosáhnout věku 15 let a jednak musí buď vykonávat samostatnou výdělečnou činnost nebo spolupracovat při výkonu samostatné výdělečné činnosti.³⁹

Nicméně vzhledem k povaze činnosti osoby samostatně výdělečně činné se dá předpokládat, že svou činností, jak uvádí § 420 odst. 1 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, vykonává živnostenským nebo jiným způsobem. V případě profesionálních sportovců se jedná o živnostenskou činnost. Nicméně i v případě, že je profesionální sportovec vykonávající kolektivní sport osobou samostatně výdělečně činnou, je jeho vztah ke sportovní organizaci smluvně upraven, protože právě v případě kolektivního sportu nemůže tento profesionální sportovec vykonávat sportovní činnost nezávisle na sportovní organizaci. Do roku 2012, jak uvádí V. Kučera⁴⁰, se zpravidla v těchto případech uzavírá nepojmenovaná smlouva, která je uzavřená podle § 51 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, který stanovil že *„účastníci mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště*

³⁹ Podle § 9 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

⁴⁰ KUČERA, Vít. Specifické smluvní vztahy ve sportovním právu. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 146.

upravena; smlouva však nesmí odporovat obsahu nebo účelu tohoto zákona.“
Obdobně je tomu i dnes.

4.2. Sport jako živnost

Předmět živnostenského podnikání upravuje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Podle § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, je živností *„soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“* Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, vymezuje živnosti i negativně, když v § 3 vyjmenovává, které činnosti nejsou živnostmi ve smyslu uvedeného zákona. jedná se například o živnost, jejíž provozování je vyhrazené státu,⁴¹ využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti⁴² a dále pak činnosti některých profesí jako jsou lékaři,⁴³ advokáti a notáři⁴⁴ nebo autorizovaní architekti.⁴⁵

Pokud jde o pozitivní vymezení živnosti, jsou tedy její pojmové znaky podle § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání následující:

- a) samostatnost a soustavnost,
- b) provozování vlastním jménem,
- c) provozování na vlastní odpovědnost,
- d) za účelem zisku.

Jak vyplývá z pojmových znaků živnosti, není možné jednoznačně uvést, že by činnost profesionálních sportovců naplňovala všechny znaky, přestože proto, aby činnost mohla být vyhodnocena jako živnost, je nutné, aby došlo ke kumulativnímu naplnění uvedených znaků. Problém působí již výkon samostatný a soustavný. Přestože o soustavném výkonu je možné mluvit, neboť i komentářová literatura dovozuje, že soustavnost nemusí spočívat v každodenním výkonu

⁴¹ Podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

⁴² Podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

⁴³ Podle § 3 odst. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

⁴⁴ Podle § 3 odst. 2 písm. c) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

⁴⁵ Podle § 3 odst. 2 písm. i) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

konkrétní činnost, může jí i například o výkon činnosti sezónní apod.⁴⁶ Stejně tak i požadavek, aby činnost byla provozována za účelem zisku, je v případě profesionálního sportovce naplněn.

Daleko problematičtější je z tohoto pohledu samostatnost, kdy v případě profesionálního sportovce, který pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná na základě smlouvy pro klub, je otázkou, do jaké míry je možné označit jeho činnost za samostatnou. Obdobně problematický je i požadavek výkonu svým jménem a na vlastní odpovědnost, protože je to zpravidla klub, který daný sportovec reprezentuje a který propaguje.

Z hlediska profesionálních sportovců je úprava živnostenského podnikání relativně významná, tedy především těch sportovců, kteří provozují individuální sporty, nicméně může se jednat i o sportovce, kteří jako OSVČ provozují sportovní činnost na základě smlouvy pro klub.

V případě, že je profesionální sport provozován jako živnost, je provozován podle Přílohy 4 bodu č. 74 nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. Přičemž tento bod upravuje provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti. Dle vysvětlujícího popisu k bodu č. 74 nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, spadá do této kategorie i činnost výkonných sportovců, případně rozhodčích, provozovaná samostatně a za účelem dosažení zisku.

Na tomto místě je vhodné zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu z 13. července 2017.⁴⁷ Nejvyšší soud rozhodoval ve sporu mezi Davidem Lafatou, fotbalistou působícím v té době ve fotbalovém klubu AC Sparta. Nejvyšší správní soud se v tomto případě zabýval právě otázkou, zda příjmy profesionálních sportovců je možné pro potřeby výpočtu daně z příjmu hodnotit jako příjmy z živnostenského podnikání, tedy podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, nebo jako příjmy z jiného podnikání, a to podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu. Rozdíl následně pro výpočet daně z příjmů by byl asi 20 %.

⁴⁶ HORZINKOVÁ, Eva. Živnostenský zákon. 15. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-090-8, s. 2.

⁴⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2017, sp. zn. 6 Afs 278/2016-54.

Živnostenské úřady tvrdily, že není možné činnost profesionálního sportovce označit jako živnost, protože nesplňuje obecné znaky, tedy především podmínku provozování živnosti samostatně a vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Nejvyšší správní soud následně dovodil, že „jednotlivé znaky živnosti tedy nejsou v případě profesionálního fotbalového hráče naplněny v „čisté“ podobě. Právní úprava však jednoznačně stanoví, že obsahem náplně činnosti „Provozování tělovýchovných zařízení a organizování sportovní činnosti“ je mimo jiné též činnost výkonných sportovců provozovaná samostatně a za účelem dosažení zisku. Podmínky samostatnosti a za účelem dosažení zisku jsou v prováděcím nařízení uvedeny nadbytečně, jelikož se jedná o obecné podmínky, které musí být naplněny u každé živnosti. Podstatné je, že právní úprava připouští činnost výkonného sportovce živnostenským způsobem, aniž by výslovně odlišovala činnost v individuálním a kolektivním sportu.“⁴⁸

Je tedy možné shrnout, že přestože činnost profesionálních sportovců nenaplnuje kumulativně a naprosto všechny znaky kladené na výkon živnosti, je problematika činnosti profesionálních sportovců natolik specifická, což vychází nejen ze skutečnosti, že výkon profesionálního sportu je velice specifickou činností, ale také ze skutečnosti, že tato oblast postrádá vhodnou právní úpravu. Profesionální sportovec tedy může vykonávat sportovní činnost živnostenským způsobem.

Jak uvádějí K. Radostová a P. Chizzola,⁴⁹ v České republice je varianta, že sportovec je v postavení OSVČ nejrozšířenější. Jako důvody uvádějí především finanční a daňovou problematiku, kdy výhody jsou jak na straně sportovce, tak na straně klubu. Skutečnost, že si sportovec hradí zdravotní a sociální pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a důchodové pojištění je příznivá pro klub, jehož náklady by v opačném případě na jednoho sportovce vzrostly až o 34 %.⁵⁰

⁴⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2017, sp. zn. 6 Afs 278/2016-54.

⁴⁹ RADOSTOVÁ, Kateřina, Chizzola Philipp. Právní postavení fotbalisty – zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 173.

⁵⁰ RADOSTOVÁ, Kateřina, Chizzola Philipp. Právní postavení fotbalisty – zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 173.

Podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jsou vymezeny příjmy ze samostatné činnosti. Dle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, je příjem ze samostatné činnosti příjem ze živnostenského podnikání, podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, příjem z jiného podnikání, které není živností ani příjmem ze zemědělské výroby, lesního nebo vodního hospodářství.

5. Právní postavení nezletilého sportovce

5.1. Nezletilec v právním řádu

Profesionální sport je založen na výkonosti, výborné kondici a odpovídajících zdravotních předpokladech, a přestože je možné konstatovat, že sport jako takový se dá provozovat v každém věku, v případě profesionálního sportu s důrazem na výdrž, výkon a dobrou fyzickou kondici, je možné konstatovat, že profesionálním sportem se živí především mladí lidé. Důležitou otázkou v oblasti sportovního práva je pak bezesporu skutečnost, jakým způsobem a zda vůbec se může nezletilý sportovec věnovat profesionálnímu sportu.

Nejprve je ovšem nutné vymezit nezletilce v právu obecně. Problematika nezletilých je vymezena v § 31–37 zákona č. 89/2012 sb., občanský zákoník. Pojem nezletilý je opakem k pojmu zletilý, který je definován v § 30 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Zde je stanoveno, že se zletilost nabývá dosažením 18 let. Nezletilý tedy není plně svéprávným, což se zásadním aspektem při posuzování právních vztahů týkajících se nezletilých. Je ovšem pravda, že svéprávnosti je možné dosáhnout i před osmnáctým rokem věku, a to uzavřením manželství nebo přiznáním svéprávnosti soudem.⁵¹

Pokud jde o právní jednání nezletilých, „*má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.*“⁵² Zároveň je třeba vymezit právní úpravu práce nezletilých, protože výkon profesionálního sportu je výdělečnou činností. Podle § 33 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v případě, že zákonný zástupce udělí souhlas nezletilému, který nenabyl svéprávnosti, k výdělečné činnosti, je na nezletilého při jednáních, která s touto činností souvisí, pohlíženo jako na způsobilého k takovýmto jednáním. Tedy v případě, že zákonný zástupce udělí souhlas nezletilému, může tato osoba provozovat výdělečnou činnost.

⁵¹ Podle § 30 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵² Podle § 31 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Podle § 34 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, *„závislá práce nezletilých mladších než patnáct let nebo nezletilých, kteří neukončili povinnou školní docházku, je zakázána. Tito nezletilí mohou vykonávat jen uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost za podmínek stanovených jiným právním předpisem.“* Jak dovozuje komentářová literatura,⁵³ nezletilí mladší 15 let mohou vykonávat sportovní činnost pro právnickou nebo fyzickou osobu, ale za podmínek, že je tato činnost přiměřená jejich věku, není pro ně nebezpečná a nebrání jim ve vzdělání nebo školní docházce. Navíc výkon činností nezletilými, kteří nedosáhli 15 let věku, je podmíněn souhlasem příslušné krajské pobočky Úřadu práce, který posuzuje fyzickou i rozumovou vyspělost dítěte.⁵⁴

Samozřejmě je v souvislosti s právy nezletilého zmínit ještě mezinárodní dokumenty jako je Úmluva o právech dítěte⁵⁵, která v čl. 32 stanoví, že dítěti je poskytována ochrana pře vykonáváním jakékoliv práce, který by jim bránila ve vzdělání nebo byla zdraví škodlivá, a před hospodářským vykořisťováním. Dále je možné zmínit Evropskou úmluvu o výkonu práv dítěte z roku 1996⁵⁶ nebo Chartu práv dítěte ve sportu.

5.2. Sportovní činnost nezletilce

Konkrétní úpravu výkonu profesionálního sportu dětmi je možné nalézt v § 121–124 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. V zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, je přesně definován pojem dítěte, kterým se myslí nezletilý, který nedosáhl věku 15 let nebo neukončil povinnou školní docházku. Podle § 121 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, může dítě vykonávat *„pouze uměleckou, kulturní, sportovní a reklamní činnost (dále jen „činnost dítěte“) pro právnickou nebo fyzickou osobu, která má tuto činnost v předmětu své činnosti (dále jen „provozovatel činnosti“), jen jestliže je tato činnost přiměřená jeho věku, není pro*

⁵³ LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020-. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-852-8, s. 150.

⁵⁴ LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020-. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-852-8, s. 150.

⁵⁵ Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte.

⁵⁶ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 54/2001 Sb. m. s., o přijetí Evropské úmluvy o výkonu práv dítěte.

něj nebezpečná, nebrání jeho vzdělávání nebo docházce do školy a účasti na výukových programech, nepoškozuje jeho zdravotní, tělesný, duševní, morální nebo společenský rozvoj.“ Problém výkonu profesionálního sportu optikou tohoto ustanovení se zdá trochu problematický. Požadavek, aby činnost nebyla nebezpečná pro dítě, je problematický, protože vzhledem k povaze sportu jako takového, některé sportovní disciplíny zahrnují jistý prvek nebezpečnosti. Nicméně z dalších částí ustanovení se dá dovodit, že zákonodárce tím, že ho explicitně uvádí jako povolenou disciplínu, nebezpečnost tak nevztahuje na sport jako takový. Posouzení nebezpečnosti tedy není relevantní v posuzování vhodnosti sportu, ale přichází v úvahu při určitých excesech.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, současně vymezuje, co do výdělečné činnosti dítěte nepatří. Je to:

- a) „zájmová kulturní činnost v amatérských souborech a základních uměleckých školách,*
- b) vystupování na uměleckých a kulturních akcích pořádaných školou, školským zařízením nebo ústavem sociální péče nebo na akcích, na kterých se škola, školské zařízení nebo ústav sociální péče organizačně podílí,*
- c) činnost konaná v rámci výchovy a vzdělávání ve školách a školských zařízeních v souladu se vzdělávacími programy,*
- d) účast na uměleckých a sportovních soutěžích, pokud nejde o činnosti za odměnu, nebo*
- e) činnost konaná v rámci mimoškolní výchovy a při ostatních nekomerčních zájmových aktivitách, která není vykonávána za odměnu.“⁵⁷*

V případě, že tedy dítě provozuje výdělečnou činnost, je provozovatel této činnosti podle § 121 odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, zajistit jednak dohled, který nad dítětem vykonává způsobilá osoba, pokud tuto činnost nevykonává zákonný zástupce, a také vhodné podmínky, které odpovídají činnosti, kterou dítě vykonává.

Zároveň, jak bylo uvedeno výše, je třeba povolení krajské pobočky Úřadu práce, kdy v případě profesionálního výkonu sportu je do žádosti o povolení nutné

⁵⁷ Podle § 121 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

uvést, že se jedná o sportovní provádění sportovních výkonů na veřejnosti.⁵⁸ K žádosti o povolení je třeba přiložit lékařský posudek a také písemný souhlas dítěte s tím, že bude činnost vykonávat.⁵⁹

Na základě povolení pak dítě může vykonávat uvedenou činnosti třemi způsoby:

- a) 2 hodiny denně v případě, které ještě neplní povinnou školní docházku, přičemž celková délka výkonu činnosti za týden nesmí přesáhnout 10 hodin,⁶⁰
- b) 2 hodiny ve vyučovací den a 12 hodin týdně v případě činnosti vykonávané během období školního vyučování mimo hodiny školní výuky, přičemž denní doba výkonu činnosti nesmí přesáhnout 7 hodin,⁶¹
- c) 7 hodin denně v případě činnosti vykonávané v období školních prázdnin, přičemž celková délka výkonu činnosti za týden nesmí přesáhnout 35 hodin týdně.⁶²

Zároveň je stanoveno, že dítě nesmí vykonávat činnost v době mezi 22. a 6. hodinou⁶³ a doba odpočinku musí být stanovena v rozsahu nejméně dvakrát 15 minut a jednou 45 minut.⁶⁴ Zároveň podle zákona § 123 odst. 5 zákona č. 435/2004 Sb., musí mít dítě po skončení výkonu denní činnosti, alespoň 14 hodin nepřetržitý odpočinek. Dítě sice může vykonávat činnost pět kalendářních dní za sebou, ale poté činnost nesmí minimálně dva dny v kuse vykonávat.

Důležitou skutečností v oblasti sportovních činností dítěte je zákaz Úřadu práce. Úřad práce může činnosti zakázat v případě, že ji dítě vykonává bez povolení nebo v případě, že provozovatel činnosti při výkonu této činnosti porušil povinnosti stanovené zákonem nebo podle lékařského posudku není výkon činnosti pro dítě vhodný.⁶⁵ Prohlášení o zákazu výkonu činnosti může Úřad práce učinit ústně nebo písemně, v případě ústního zákazu, provede o tom úřad následně zápis.⁶⁶

⁵⁸ Podle § 122 odst. 2 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁵⁹ Podle § 122 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁶⁰ Podle § 123 odst. 1 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁶¹ Podle § 123 odst. 1 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁶² Podle § 123 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁶³ Podle § 123 odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁶⁴ Podle § 123 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁶⁵ Podle § 124 zákona odst. 1 č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁶⁶ Podle § 124 odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

V případě, že dítě dosáhne 15. roku věku a dokončí povinnou školní docházku, může se věnovat výdělečné činnosti, a to jak formou OSVČ, tak podle zákoníku práce. V případě uzavření pracovní smlouvy ovšem pro nezletilého, který dovršil 15. rok věku, ale nedosáhl 18. roku věku, platí určitá omezení. Jednak podle § 79a zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, platí omezení délky směny pro zaměstnance mladšího 18 let. Dle uvedeného ustanovení, *„zaměstnanec mladšího než 18 let nesmí délka směny v jednotlivých dnech překročit 8 hodin a ve více základních pracovněprávních vztazích podle § 3 nesmí délka týdenní pracovní doby ve svém souhrnu překročit 40 hodin týdně.“* A zároveň při rozvržení pracovní doby nesmí mezi koncem jedné směny a začátkem další směny být doba odpočinku kratší než 12 hodin.⁶⁷

⁶⁷ Podle § 90 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

6. Profesionální smlouva sportovce

6.1. Závazky sportovce a klubu

Profesionální smlouva sportovce je taková smlouva, která je uzavřená mezi sportovcem a jiným subjektem, zpravidla klubem, případně jinou sportovní organizací. Jedná se o smlouvu, která je podobná pracovní smlouvě, ale právě vzhledem k problematičnosti uplatnění některých ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, na výkon činnosti profesionálních sportovců (viz výše), nejedná se o pracovní smlouvu v pravém slova smyslu. Je to smlouva uzavřená na základě možnosti, kterou upravuje v § 1746 odst. 2 zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který stanoví, že „*strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena.*“

Typickým znakem takové profesionální smlouvy je závazek sportovce, že bude klubu nebo organizaci poskytovat čas, fyzické schopnosti a dovednosti a zároveň i závazek klubu či organizace, že budou za to sportovci dávat odměnu a vytvoří mu podmínky pro jeho činnost.⁶⁸ Obsah smlouvy v konkrétním případě popsal i Nejvyšší soud⁶⁹: „*Smlouva o spolupráci při výkonu sportovní činnosti, jejímž obsahem byly zejména povinnosti žalobce vyjmenované v čl. I. smlouvy (např. zúčastňovat se všech tréninků, výcvikových táborů a utkání družstev klubu, k nimž byl nominován) a mimo jiné závazek žalované poskytovat hráči (žalobci) základní měsíční odměnu ve výši 20.000,- Kč splatnou k 25 dni následujícího měsíce, neodpovídá žádnému z typů smluv, které jsou výslovně upraveny zvláštními ustanoveními závazkového práva (občanský zákoník - část osmá, hlava druhá až dvacátá první).*“ Kromě toho nejvyšší soud k profesionální smlouvě dovedil, že tato smlouva obsahuje mimo jiné i závazek klubu poskytovat hráči základní měsíční odměnu a stanovenou dobu splatnosti této odměny a zároveň i závazek hráče účastnit se tréninků, soustředění a zápasů. Nicméně Nejvyšší soud následně vyvodil, že se v tomto případě nejedná o synallagmatický závazek.

⁶⁸ LISSE, Luděk. *Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu ČR*. Praha: C. H. Beck 2020. ISBN 978-80-7400-789-7, s. 47.

⁶⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2008, sp. zn. 33 Odo 848/2006.

6.2. Odměna

Vzhledem ke skutečnosti, že výkon profesionální sportovní činnosti je činěn za účelem zisku, je ustanovení o odměně jednou z esenciálních náležitostí u profesionálních smluv. U profesionálních sportovců kolektivních sportů je zpravidla odměna rozdělena na dvě složky – základní a výkonnostní. Je ovšem třeba poznamenat, že i výkonnostní složka může být dále rozdělena například na odměnu za odehraný počet minut, získaný počet bodů, umístění družstva na konci sezóny apod.⁷⁰ jak dodává V. Kučera: „*Je obvyklé, že výkonnostní část odměny u zdravého sportovce v úspěšném klubu základní odměnu až několikanásobně přesahuje, což je s ohledem na její motivační charakter výhodné pro všechny zúčastněné, včetně fanoušků.*“⁷¹

Vzhledem k tomu, že se jedná o smlouvu inominátní, není stanoveno, jak má být k výši mzdy přistupováno, a vzhledem ke skutečnosti, že se ve většině případů nejedná o pracovněprávní vztah, není ani zaručena minimální mzda.

6.3. Doba trvání smlouvy

Podobně i s dobou trvání smlouvy je to komplikované, protože se nejedná o pracovněprávní vztah. Jak již bylo uvedeno výše smlouvy se uzavírají i na pět let, nicméně velmi často končí – například u profesionálních fotbalistů – tím, že profesionální sportovec přestoupí do jiného klubu. Zvláštním případem pak jsou hráči mladší 15 let, se kterými se zpravidla sjednávají smlouvy na kratší časové období – například na jeden rok.⁷²

⁷⁰ KUČERA, Vít. Specifické smluvní vztahy ve sportovním právu. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 150.

⁷¹ KUČERA, Vít. Specifické smluvní vztahy ve sportovním právu. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 150.

⁷² Vzor standardní profesionální smlouvy. FAČR [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <https://facr.fotbal.cz/document/download>.

Pokud jde o výpověď, je zde zpravidla možná výpověď jako u klasických závazků, tedy v případě podstatného či opakovaného porušení povinností, nicméně jak poukazuje např. V. Kučera, tyto smlouvy zpravidla obsahují zákaz smlouvu vypovědět v probíhající sezóně.⁷³

⁷³ KUČERA, Vít. Specifické smluvní vztahy ve sportovním právu. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 151.

7. Judikatura vztahující se k postavení profesionálních sportovců

7.1. Případ Bosman

Judikaturu vztahující se k výkonu profesionálního sportu a činnosti profesionálních sportovců, je možné rozdělit na judikaturu EU a judikaturu národní. V případě judikatury EU je bezesporu nejdůležitější **případ Bosman**, tedy Rozsudek soudního dvora z 15. prosince 1995 ve věci C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL, Royal club liégeois SA a Jean-Markem Bosmanem a dalšími.

V říjnu 1994 odvolací soud v Lutychu rozhodl na základě článku 177 Smlouvy o EHS, který stanoví že *„členské státy se shodují v tom, že je nutno podporovat zvyšování životní úrovně a zlepšování pracovních podmínek zaměstnanců tak, aby bylo možno tyto podmínky vyrovnat, a přitom udržet jejich zvýšenou úroveň. Členské státy soudí, že takový vývoj bude nejen výsledkem fungování společného trhu, který napomůže harmonizaci sociálních systémů, ale také výsledkem postupů stanovených touto smlouvou a sbližování právních a správních předpisů členských států.“*

Dále v centru pozornosti byl i výklad článků 48, 85 a 86 Smlouvy o EHS. Podle článku 48 Smlouvy o EHS byl zajištěn pohyb pracovníků v rámci Společenství a tento volný pohyb zahrnoval *„odstranění jakékoli diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky.“* Dále podle článku 85 Smlouvy o EHS byly zakázány některé dohody mezi podniky, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy. Byly to především takové dohody, které přímo nebo nepřímo určovaly nákupní nebo prodejní ceny nebo jiné podmínky, omezovaly nebo kontrolovaly výrobu, rozdělovaly trhy nebo zdroje zásobování, případně uplatňovaly vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy nebo podmiňovaly uzavření smluv s tím, že druhá strana přijme další plnění. Článek 86 Smlouvy o EHS zakazoval vynucování nepřiměřených nákupních

nebo prodejních obchodních podmínek, omezování výroby, uplatňování rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům apod.

V případě Bosman šlo o skutečnost, že Jean-Marc Bosman byl původně hráčem v belgickém klubu RFC de Liège. V roce 1990 projevil o Jean-Marcu Bosmanu zájem francouzský fotbalový klub USL Dunkerque, nicméně mezitím došlo k tomu, že uvedenému fotbalistovi vypršela smlouva s RFC de Liège. Během této doby bylo ovšem běžnou praxí, že kluby, které projevíly zájem o některého hráče, musely zaplatit klubu, ze kterého hráč přestupoval. USL Dunkerque nenabídl finanční částku belgickému klubu RFC de Liège, který v důsledku toho odmítl Jean-Marcu Bosmana uvolnit. Ted se následně obrátil na soud.

Hlavní otázkou, která byla Soudním dvorem řešena, byla skutečnost, zda článek 48 Smlouvy o EHS brání použití pravidel, která vydávají sportovní asociace *„podle kterých profesionální fotbalista, který je státním příslušníkem členského státu, může být po skončení své smlouvy s klubem zaměstnán klubem jiného členského státu jen v případě, že tento klub vyplatil původnímu klubu odstupné za přestup a náhradu za výcvik a vzdělání.“* UEFA se k této problematice vyjádřila tak, že Společenství vždy respektovalo a respektovat by mělo autonomii sportovního hnutí. Nicméně i přes tento argument se Soudní dvůr přiklonil k tomu, že článek 48 Smlouvy o EHS se použije i na pravidla vydaná sportovními asociacemi (URBSFA, FIFA nebo UEFA), které určují podmínky výkonu zaměstnání profesionálnímu sportovci.

Pokud šlo o problematiku volného pohybu pracovníků Soudní dvůr dovedl, že: *„Přestupní pravidla tudíž představují překážku volného pohybu pracovníků, zakázanou v zásadě článkem 48 Smlouvy. Jinak by tomu bylo tehdy, kdyby tato pravidla sledovala legitimní cíl slučitelný se Smlouvou a odůvodněný zásadními důvody veřejného zájmu. V takovém případě je však ještě třeba, aby jejich uplatnění bylo způsobilé zaručit uskutečnění dotčeného cíle a nepřekračovalo meze toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné.“*

Jinými slovy lze konstatovat, že Soudní dvůr v otázce o výkladu článku 48 Smlouvy o EHS dovedl, že tento článek bránil použití pravidel, která byla vydávaná sportovními asociacemi. Tato pravidla stanovila, že profesionální sportovec (v tomto případě fotbalista), který byl státním příslušníkem jednoho

členského státu, mohl být i po vypršení smlouvy u svého klubu zaměstnán jiným klubem, ale pouze za podmínky, že nový klub zaplatil předchozímu klubu odstupné. Dále Soudní dvůr dovedl, že článek 48 EHS bránil použití pravidel sportovních asociací i v tom smyslu, že fotbalové kluby mohly nominovat k zápasům v soutěžích organizovaných asociacemi jen omezený počet fotbalistů. Jako závěr Soudní dvůr dodal, že *„přímého účinku článku 48 Smlouvy o EHS se nelze dovolávat na podporu požadavků týkajících se odstupného za přestup a náhrady za výcvik a vzdělání, která je k datu rozsudku již zaplacená, s výjimkou osob, které před tímto datem podaly žalobu nebo vznesly podobný nárok v souladu s vnitrostátním právem.“*

7.2. Případ Delière

Právy profesionálních sportovců se zabýval Soudní dvůr i v případě Christelle Delière proti Ligue francophone de judo et disciplines associées ASBL, Ligue belge de judo ASBL.⁷⁴ Případ Christelle Delière spočíval se stížnosti této sportovkyně, judistky, která se bránila proti rozhodnutí uvedené asociace, která ji nedovolila účastnit se vrcholové akce. Christelle Delière se tak stěžovala na porušení čl. 39 Smlouvy ES, který zajišťoval volný pohyb pracovníků po Unii a zakazoval diskriminaci pracovníků na základě státní příslušnosti.

V tomto případě šlo o to, že judistka Christelle Delière se nemohla podle rozhodnutí asociace účastnit v roce 1992 barcelonské olympiády ani olympijských her o čtyři roky později v Atlantě. Proti tomu se bránila nejprve u soudu v městě Namur, kde požadovala, aby soud vydal předběžné opatření, podle kterého by svazy, který jí účast znemožnily, byly povinny splnit předepsané formality nutné pro její start. Soud ji ovšem nevyhověl a když se nedovolala ani u soudu vyšší instance, obrátila se na Evropský soudní dvůr.

Dle závěrů soudního dvora: *„Pravidlo, podle něhož musejí být profesionální či poloprofesionální sportovci vybráni a nominováni svými sportovními svazy k účasti na špičkových mezinárodních závodech, v nichž proti sobě nebojují*

⁷⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. dubna 2000, ve věci C-51/96 a-191/97.

národní týmy, nepředstavuje samo o sobě omezení volného poskytnutí služeb ve smyslu článku 59 SES, pokud jde o pravidlo, které neodmyslitelně souvisí s organizováním takových závodů jako sportovních soutěží.“⁷⁵

V případě Christelle Deliège se jednalo z pohledu sportovní organizace o amatérskou sportovkyni, která se ale vzhledem ke svým dřívějším úspěchům považovala za profesionálku. Právě skutečnost, že sportovní organizaci je dle svých pravidel nepovažovala za profesionálku, předkládala názor, že skutečnost, že nebyla na soutěže jmenována, neporušila klauzule, které se týkaly možného nerovného zacházení z důvodu státní příslušnosti.

Případ Christelle Deliège, přestože je do určité míry podobný případu Bosman, má významné odlišnosti, neboť Evropský soudní dvůr judikoval, že pravidla neobsahují podmínky týkající se přístupu sportovců na pracovní trh a zároveň že jsou platná bez ohledu na státní příslušnost sportovců. Skutečnost, že v důsledku jejich aplikace dochází k omezení počtu sportovců, kteří se následně soutěží účastní, není toto omezení diskriminační, a tedy se nejedná o omezení volného pohybu služeb.

⁷⁵ Citováno podle PÍTROVÁ, Lenka. Průvodce judikaturou Evropského soudního dvora. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-584-2, s. 171.

8. Právní postavení profesionálního sportu v zahraničí

8.1. Slovensko

Výkon profesionálních sportovců je na Slovensku upraven trochu odlišně, než je tomu v ČR. Nicméně fungování profesionálního sportu, resp. činnost profesionálních sportovců je obdobná – sportovci vykonávají buď individuální nebo kolektivní sporty, a tedy buď pod svým jménem nebo v rámci klubu. Nicméně pokud jde o právní režim, je k úpravě výkonu profesionálního sportu na Slovensku přistupováno jiným způsobem.

V první řadě je třeba zmínit zákon č. 311/2001 Z. z., zákonník práce, který v § 2 odst. 3 stanoví, že na právní vztahy profesionálních sportovců, kteří vykonávají sport na základě smlouvy, stejně jako na právní vztahy sportovních odborníků, kteří vykonávají svou činnost na smluvním základě, vztahuje zvláštním právní předpis. Tímto speciálním předpisem je zákon č. 440/2015 Z. z., o športe, který upravuje jednak výkon sportu, jednak práva a povinnosti osob ve sportu, současně ale také působnosti orgánů veřejné moci.

Sportovní činnost je podle § 3 písm. a) zákona č. 440/2015 Z. z., o športe, je taková činnost, která zahrnuje vykonávání, organizování, řízení, správu, podporu nebo rozvoj sportu. Vrcholovým sportem je pak soustavní příprava sportovce s cílem dosáhnout vrcholového sportovního výsledku.⁷⁶

Uvedená právní norma dále rozlišuje mezi sportovcem, profesionálním sportovcem a amatérským sportovcem. Sportovec je osobou, která vykonává sport, ať už na základě smlouvy o profesionálním výkonu sportu či na základě pracovní smlouvy (profesionální sportovec) nebo na základě smlouvy o amatérském výkonu sportu či bez smlouvy (amatérský sportovec).⁷⁷

Sportovec má podle zákona č. 440/2015 Sb., o športe, právo vybrat si sportovní klub a v případě, že to nezakazují stanovy konkrétního klubu, může

⁷⁶ Podle § 3 písm. b) zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

⁷⁷ Podle § 4 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

působit i ve více sportovních klubech.⁷⁸ V případě, že sportovec vykonává sportovní činnost v rámci sportovní organizace, stanoví zákon práva a povinnosti sportovce i sportovní organizace. V případě, že je sportovní činnost vykonávána na základě smluvního vztahu § 31 odst. 3 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe, stanoví, že v případě, že je tato smlouva uzavřena mezi organizací a sportovcem, který je starší než 15 let, ale mladší než 18 let věku, je třeba vyjádření jeho zákonného zástupce.

Základní povinnosti sportovce jsou:

- zúčastňovat se soutěží, které určí sportovní organizace,
- v soutěži vyvinout potřebné úsilí, aby bylo dosaženo co nejlepšího výsledku,
- soustavně se připravovat na soutěž,
- dodržovat vhodnou životosprávu,
- dodržovat předpisy sportovní organizace,
- dodržovat předpisy sportu,
- dodržovat pokyny trenérů a realizačního týmu sportovní organizace,
- nevykonávat nebezpečné činnosti,
- chránit majetek sportovní organizace,
- oznámit sportovní organizaci zranění,
- absolvovat lékařské vyšetření,
- absolvovat lékařské ošetření v případě úrazu.⁷⁹

Kromě toho profesionální sportovci mají zakázáno účastnit se, a to ani prostřednictvím třetí osoby, sázkových her v oblasti sportu, který vykonává,⁸⁰ současně je profesionálním sportovcům zakázána jakákoliv činnost, která by mohla ohrozit nebo zhoršit jejich zdravotní stav nebo fyzickou kondici.⁸¹

Povinnosti sportovní organizace spočívají především v zabezpečení soustavné přípravy sportovce na soutěž a vytváření vhodných podmínek pro výkon sportu. Povinnosti sportovní organizace je i vyplácet pravidelně sportovci mzdu a v případě nutnosti ho uvolnit na účast v reprezentaci. Dále je organizace povinná poskytnout sportovci zdravotní péči a čas na regeneraci. Neméně podstatná

⁷⁸ Podle § 5 odst. 1 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

⁷⁹ Podle § 32 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

⁸⁰ Podle § 32 písm. d) zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

⁸¹ Podle § 32 písm. i) zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

povinnost organizace je i skutečnost, že organizace musí umožnit sportovci přípravu na povolání v případě, že se jedná o žáka střední školy nebo studenta vysoké školy.⁸²

Zákon dále upravuje, jak by měla smlouva mezi sportovcem a organizací vypadat. Zákon vymezuje jednak obligatorní ustanovení, jednak fakultativní. Mezi obligatorní náležitosti smlouvy patří identifikační údaje sportovce a sportovní organizace, doba trvání smlouvy, druh sportu, který sportovec bude vykonávat, mzdu, výměru dovolené a způsob jejího čerpání, den začátku výkonu sportu, den nabytí účinnosti smlouvy a místo a datum podpisu smlouvy.⁸³

Kromě výše uvedených náležitostí, které smlouvy obsahovat musí, je možné ve smlouvě o profesionálním výkonu sportu sjednat i další podmínky, které spočívají například v identifikaci místa pravidelného výkonu sportu, délku výpovědní lhůty, pravidla krácení dovolené, smluvní sankce, rozhodné právo ustanovení o mlčenlivosti.⁸⁴

Důležitou součástí, jak bylo uvedeno výše, je mzda sportovce. Podle § 36 odst. 1 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe, nesmí být mzda, která je sportovci za jeho práci stanovena, nižší, než stanoví zákon č. 663/2007 Z. z., o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov. Na splatnost, srážky a výplatu mzdy se vztahují relevantní ustanovení zákona č. 311/2001 Z. z., zákonník práce. Přestože by se mohlo zdát, že uvedené ustanovení v prostředí profesionálního sportu je nadbytečné, je zde z toho důvodu, že mzda jistě není jediným příjmem, který sportovec od organizace má. Dá se předpokládat, že situace na Slovensku je obdobná situaci v ČR, kdy větší část příjmů profesionálního sportovce tvoří odměny jako motivační složka mzdy, a proto ustanovení o minimální mzdě na Slovensku dává smysl.

Vzhledem ke skutečnosti, že pracovní doba a doba odpočinku je pro profesionální sportovce velmi speciální. Úprava pracovní doby podle § 37 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe, je velmi zajímavá. Jednak zákon hovoří o denním pracovním čase, který vymezuje jako časový úsek 24 po sobě následujících hodin, kdy má být sportovec k dispozici pro sportovní organizaci k výkonu sportu.

⁸² Podle § 33 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

⁸³ Podle § 35 odst. 3 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

⁸⁴ Podle § 35 odst. 4 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

Přesná specifikace doby, po kterou je pak sportovec k dispozici, je stanovena ve smlouvě o profesionálním výkonu sportu. Na pracovní dobu je pak navázána i doba odpočinku, o které zákona stanoví, že sportovec má právo na nepřetržitý odpočinek a regeneraci, který po době 24 hodin nesmí být kratší než 6 hodin. Zároveň je sportovní organizace povinná zajistit, aby měl sportovec jednou za týden jeden celý den odpočinku. V souvislosti s tím je pak sportovní organizace povinná vést evidenci o odpracovaných dnech a dnech odpočinku.⁸⁵

Smlouva o profesionálním výkonu sportu může skončit uplynutím doby, výpovědí ze strany sportovce, smrtí sportovce nebo zánikem sportovní organizace, výpovědí ze strany sportovní organizace nebo okamžitým skončením.

Sportovní organizace může dát sportovci výpověď z několika důvodů, které jsou stanoveny v § 40 odst. 4 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe. Takovými důvody jsou dlouhodobá ztráta zdravotní způsobilosti, porušení povinností ze strany sportovce, zrušení sportovní organizace nebo důvody, pro které by mohla sportovní organizace okamžitě smlouvu o profesionálním výkonu sportu ukončit.

Naopak sportovec může dát výpověď podle § 40 odst. 5 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe, v případě, že sportovní organizace porušila svoje povinnosti, neumožnila sportovci výkon sportu dle smlouvy nebo mu neumožnila víc než 10 % soutěží, přestože byl zdravotně způsobilý. Výpovědní lhůta je pro případy výpovědi sportovní organizací i sportovce shodná, jeden měsíc.⁸⁶

Pokud jde o okamžité skončení smluvního vztahu, může k tomu přistoupit sportovní organizace v případě, které jsou vymezeny v § 42 odst. 1 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe. Jedná se o situace, kdy sportovec porušil povinnost účasti na soutěžích určených organizací, nepřipravoval se na soutěž podle pokynů organizace nebo se účastnil sázkových her v oblasti sportu, který vykonává. Důvodem pro okamžité skončení smluvního vztahu dále pak může být i skutečnost, že se sportovec účastnil bez souhlasu sportovní organizace soutěže za jinou sportovní organizaci, závažně porušil sportovní pravidla, porušil zákaz dopingu, manipuloval průběhem nebo výsledkem soutěže nebo byl nepodmíněně odsouzen k trestu odnětí svobody.

⁸⁵ Podle § 37 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

⁸⁶ Podle § 41 odst. 2 zákona č. 440/2015 Z. z., o športe.

Naopak sportovec může okamžitě skončit smluvní vztah v případě, že mu sportovní organizace neuhradí mzdu nejméně tři měsíce během 12 měsíců, sportovní organizace ve vztahu ke sportovci poruší sportovní pravidla, předpisy nebo rozhodnutí sportovního svazu nebo v případě, že sportovec dlouhodobě pozbude zdravotní způsobilost.

Jak je patrné ze shrnutí úpravy profesionálního sportu na Slovensku, jsou smluvní vztahy vznikající mezi sportovními organizacemi a profesionálními sportovci upraveny zákonnou normou, která zároveň stanoví určité hranice, ve kterých se tyto smluvní vztahy mohou pohybovat. Přestože je každý sport odlišný, obsahuje zákon č. 440/2015 Z. z., o športe, relativně obecné vymezení, které se dá aplikovat na jakýkoliv smluvní vztah mezi sportovní organizací a profesionálním sportovcem.

8.2. Dánsko

V Dánsku není taková regulace sportu a smluv uzavíraných mezi sportovci a sportovními organizacemi jako na Slovensku. V Dánsku profesionální sportovec pracuje pro konkrétní sportovní organizaci na základě smluvního vztahu, který je regulován pouze zákonem o zaměstnanosti (*Funktionærloven*⁸⁷), resp. v zákoníku práce (*Bekendtgørelse af lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet*).⁸⁸

Dále se smluvní vztahy mezi profesionálními sportovci a sportovními organizacemi řídí pravidly konkrétní organizace, pravidly národních a mezinárodních asociací apod. Podle zákoníku práce se jeho ustanovení vztahují na zaměstnance, kteří jsou u zaměstnavatele zaměstnáni v průměru více než 8 hodin týdně, mají konkrétní pracovní zařazení a práci vykonávají dle instrukcí zaměstnavatele.⁸⁹

⁸⁷ LBK nr 1002 af 24/08/2017 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/1002>.

⁸⁸ LBK nr 1011 af 15/08/2007 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2007/1011>.

⁸⁹ Podle § 1 odst. 2 LBK nr 1002 af 24/08/2017 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/1002>.

Zákon o zaměstnanosti stanoví základní náležitosti smlouvy, které se následně aplikují i na smluvní vztah mezi profesionálním sportovcem a sportovní organizací. Nicméně je nutné konstatovat, že ustanovení dánského zákoníku práce týkající se pracovní smlouvy je relativně málo.

Dánský zákon o zaměstnanosti například stanoví výpovědní dobu⁹⁰, která je obecně určena na 1 měsíc pro zaměstnance, kteří pro zaměstnavatele pracují 6 měsíců a méně, 3 měsíce pro zaměstnance, kteří pracují více než 6 měsíců. V případě, že zaměstnavatel ukončí pracovní poměr bez výpovědní lhůty, má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy.⁹¹

Zákoník práce vymezuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy, mezi které patří identifikace zaměstnance a zaměstnavatele, místo výkonu práce a v případě, že není stálé místo výkonu práce, pak místo, kde je práce vykonávána nejčastěji. Dále popis pracovní náplně a datum nástupu do zaměstnání. Dále pracovní smlouva musí obsahovat informaci, zda je uzavřena na dobu určitou nebo neurčitou. Pracovní smlouva musí také upravovat dovolenou a mzdu, která je zaměstnanci vyplácena během dovolené. Podstatnou náležitostí smlouvy podle dánské právní úpravy je obvyklá denní nebo týdenní pracovní doba.⁹²

Jinak dánská právní úprava postavení profesionálních sportovců neupravuje a smlouvy, které jsou uzavírány mezi sportovci a sportovními organizace jsou plně v kompetenci sportovních organizací, případně jsou regulovány národními asociacemi. Například smlouvy profesionálních hráčů fotbalu reguluje a pravidla pro ně nastavuje Dánská fotbalová unie (*DBU – Dansk Boldspil-Union*). Tato unie se skládá ze dvou organizací – Místní fotbalovou asociací a Klubovou asociací. Navíc v Dánsku existuje určitá forma odborů hráčů – Asociace hráčů, která poskytuje ochranu právům profesionálních hráčů fotbalu, pokud jde o výkon sportu, jejich financování a šetření jejich práv.⁹³

⁹⁰ Podle § 2 LBK nr 1002 af 24/08/2017 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/1002>.

⁹¹ Podle § 3 LBK nr 1002 af 24/08/2017 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/1002>.

⁹² Podle § 2 odst. 1 – 10 LBK nr 1011 af 15/08/2007 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2007/1011>.

⁹³ EVALD, Jens, HALGREEN, Lars. *Sports Law in Denmark*. Fifth Edition. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer 2020. ISBN 978-94-035-2471-9, s. 231–235.

8.3. Srovnání

V současné době je sportu věnovaná relativně velká pozornost, a to jak sportu rekreačnímu, tak sportu profesionálnímu. Zájem veřejnosti o sport, sportovní zápasy apod. vedl postupně k nárůstu množství sportovních klubů. Sportovci, kteří pak vstupovali do těchto klubů, sem vstupovali z důvodu finančního zisku, nicméně reprezentovali klub a podřizovali se jeho vedení.

Ve všech zkoumaných zemích vzniká vztah mezi profesionálním sportovcem a sportovní organizací smlouvou. Nicméně v každé ze zemí, tedy v ČR, na Slovensku nebo v Dánsku, jsou vztahy mezi profesionální sportovci a sportovními organizacemi či kluby, ve kterých sportovci působí, upraveny odlišně. Odlišná právní úprava má několik důvodů. Prvním z nich je, že pracovní právo jako takové je ve všech třech zemích upraveno trochu odlišně, přestože je možné konstatovat určitou blízkost českého a slovenského pracovního práva. Zatímco český a slovenský zákoník práce jsou založeny na ochraně zaměstnance a velmi podrobně stanoví práva a povinnosti zaměstnance na jedné a zaměstnavatele na druhé straně, dánský zákoník je daleko stručnější a zabývá se pouze nejdůležitějšími aspekty, jako je například pracovní smlouva.

Druhým důvodem rozdílné právní úpravy je pak skutečností, že sportovní činnost a výkon profesionálního sportu je činností značně roztržštěnou (problematika různých sportovních odvětví, kolektivní a individuální sporty, velký počet organizací a asociací apod.), a proto je určitá jednotná úprava tohoto fenoménu relativně problematická.

Nejpodrobnější úpravu poskytuje profesionálnímu sportu bezesporu slovenské právo. Zákon č. 440/2015 Z. z., o športe, vymezuje pravidla pro uzavírání smluv o profesionálním výkonu sportu, která poskytují ochranu profesionálnímu sportovci (např. zákaz smluvně stanovit mzdu nižší, než je minimální mzda podle zákona č. 663/2007 Z. z., o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov).

Pokud jde o úpravu smlouvy mezi profesionálním sportovcem a sportovní organizací, upravuje ji Dánsko v rámci pracovní smlouvy, nicméně samotné vymezení pracovní smlouvy je v dánském zákoníku práce relativně obecné. Práva

a povinnost profesionálních sportovců pak vymezují jednak národní asociace, jednak Asociace hráčů, která funguje jako odborová organizace.

Ani v ČR není právní úprava této problematiky jednotná, resp. profesionální sportovci mohou působit jako zaměstnanci sportovních organizací, ale v tomto ohledu se často naráží na kogentní právní úpravu zákoníku práce, kterou není možné v prostředí profesionálního sportu dodržovat. Proto velká část sportovců působí jako osoby samostatně výdělečně činné, a to buď tím, že provozují živnost nebo jinou výdělečnou činnost. Nicméně i toto řešení přináší svá úskalí.

Mohlo by se tedy zdát, že nejlépe jsou práva profesionálních sportovců šetřena na Slovensku, ale není tomu zcela tak. Práva profesionálních sportovců jsou upravována v ČR dokumenty jednotlivých organizací a vnitřními předpisy těchto organizací, podobně jako v Dánsku, přestože mezi českou a dánskou právní úpravou je stále značný rozdíl.

Slovenská úprava má ovšem zásadní výhodu, která spočívá v tom, že v jednom právním předpise jsou upraveny práva a povinnosti obou smluvních stran v případě smlouvy o profesionálním výkonu sportu, náležitosti této smlouvy i okolnosti, za kterých je možné ji vypovědět nebo smlouvu ukončit.

Závěr

Přestože pojem sportovní právo je do značné míry uměle vytvořený, protože v současném českém právním řádu neexistuje specifický okruh právních předpisů, které by upravovaly problematiku profesionálního sportu, používá se jako označení právě těch právních vztahů, které se týkají sportovní problematiky a které zahrnují normy z občanského, pracovního, případně živnostenského práva. Jedinou právní normou v českém prostředí je zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, který se ovšem soustředí pouze na vymezení pravomocí Národní sportovní agentury a dále pak územních samosprávných celků v oblasti podpory sportu. Skutečnost, že chybí právní norma, která by upravovala například vztahy mezi profesionálními sportovci a sportovními organizacemi, je velmi zásadní, a s ohledem na rozbor situace, který byl cílem této práce, je možné detektovat hlavní problémy s tím související.

Nedá se samozřejmě říci, že by se sport, a především profesionální sport, pohyboval v právním vakuu. Vztahují se na něj předpisy jiných právních oblastí, především zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále zákon č. 262/2006 Sb. nebo zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Problém ovšem vzniká především tím, že profesionální sport je velmi specifickou činností. Tato specifčnost se projevuje nejen v oblasti kolektivních a individuálních sportů, ale také v činnosti profesionálních sportovců – náplň jejich práce se odvíjí od toho, zda je sezóna nebo ne, zda mají dobrou fyzickou kondici apod.

Největší problém nastává právě v případě profesionálních sportovců, kteří dělají kolektivní sporty, protože jde zpravidla o situace, kdy jsou smluvně zavázáni vykonávat sportovní činnost pro konkrétní sportovní organizaci – sportovní klub. Právě tato skutečnost činí v právní oblasti největší problémy, protože ani uzavření pracovní smlouvy mezi sportovní organizací a profesionálním sportovcem, ani práce profesionálního sportovce jako živnostníka či osoby OSVČ není ideální řešením. Je to z toho důvodu, že mezi profesionálním sportovcem a sportovní organizací vzniká určitý vztah, který ovšem není možné plně označit jako závislá práce, protože neplní některé základní rysy tohoto institutu tak, jak je vymezen v § 2 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Rozhodně se totiž nedá říci, že by práce profesionálního sportovce byla vykonávána v pracovní době apod.

Na druhou stranu možnost, kdy profesionální sportovec pracuje jako OSVČ, ať už podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, nebo vykonává jinou výdělečnou činnosti, jak stanoví zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se také nezdá zcela ideální. V první řadě profesionální sportovec pracující pro konkrétní sportovní organizaci tedy neplní všechny znaky osoby, která je podnikatelem či živnostníkem, především tedy nevykonávání práci svým jménem a na svou zodpovědnost.

Právě z důvodu, že absentuje konkrétní právní úprava, která by ať už v rámci zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, nebo v rámci zákona jiného upravovala tento specifický vztah, profesionální sportovci se sportovními organizacemi uzavírají inominátní smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Tyto smlouvy tak nejsou pracovními smlouvami, a tedy nemusí zde být šetřeno práv zaměstnance, tedy profesionálního sportovce. Přestože existuje řada vnitřních předpisů sportovních organizací, které chrání zájmy profesionálních sportovců (jak bylo poukázáno např. u Fotbalové agentury ČR), nejedná se o zákonné povinnosti, a tedy tyto povinnosti nejsou zákonem vymahatelné.

Inominátní smlouvy zpravidla obsahují práva a povinnosti stran, tedy profesionálního sportovce a sportovní organizace, která spočívají jednak v závazku profesionálního sportovce vykonávat sport pro tuto organizaci, na druhé straně závazek organizace poskytovat sportovci podmínky k výkonu sportu. Stejně tak ani mzda, která je na základě této smlouvy sportovci poskytnuta, se nemusí řídit pracovněprávními předpisy, a tedy nemusí se řídit stanovením minimální mzdy dle jiného právního předpisu. Profesionální sportovec navíc ani není chráněn výpovědní dobou a ani nemá nárok na dovolenou.

Určitou kogentní úpravu je možné najít pro výkon sportovní činnosti nezletilých, a to v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Tato úprava se týká výkonu sportovní činnosti dětí mladších 15 let věku, neboť jde o jedince, kteří nesmí vykonávat závislou práci. Do 15 let může dítě vykonávat jen některé zákonem vymezené výdělečné činnosti, mezi které patří i sportovní činnost. V případě, že dítě do 15 let takovou činnost vykonává, musí tak činit s povolení Úřadu práce a za splnění zákonem stanovených podmínek. Kontrolu na tomto úseku opět vykonává Úřad práce, který může povolení kdykoliv odejmout.

Smlouva mezi profesionálním sportovcem a sportovní organizací ovšem nikde upravena není, a proto se pohybuje v určitém právním vakuu. Vodítko neposkytuje ani platná judikatura, která se v zásadě kloní ke skutečnosti, že sportovní činnost je natolik specifickou, že je možné uplatnit, jak režim pracovněprávní, tak režim OSVČ. S tímto závěrem se ovšem není možné zcela ztotožnit. Pracovněprávní režim se jeví jako daleko problematičtější než režim OSVČ. Vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, který je založen pracovní smlouvou, je daleko méně pružný než režim OSVČ. Při uzavření pracovněprávní smlouvy by se pak sportovní organizace dostávala neustále do rozporu se zákone č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a protože je tento výkon profesionálního sportu v ČR méně obvyklý, vznikalo by více problematických situací a dá se předpokládat, že by některé byly opět řešeny soudní cestou.

Jak tedy po právní stránce vyřešit problém vztahu profesionálních sportovců ke sportovním organizacím? Jako nejlepší, nicméně samozřejmě nejpracnější, se jeví možnost přijetí nového zákona, který tu tuto problematiku upravoval. V práci byly ukázány dva příklady, jak se evropské země staví k této problematice. Jednalo se na jedné straně o Dánsko, které tuto problematiku řeší cestou úpravy v zákoníku práce a následně smlouvy profesionálních sportovců se sportovními organizacemi ponechává na sportovních asociacích a odborech. Slovensko naopak má pro tento typ vztahu samostatný zákon, kterým je zákon č. 440/2015 Z. z., o športe. V rámci tohoto zákona je vymezena smlouva o profesionálním výkonu sportu. Zákon tak stanoví hranice, které musí tyto smlouvy respektovat. Určitým problémem je ovšem práce specifická sportu. Přestože se zdá, že smlouva je vhodná pro profesionální sportovce nejvyšších soutěží, pro profesionální sportovce nižších soutěží je její užití problematické, protože klade jak na sportovce, tak na organizaci neúměrné množství povinností.

I přes uvedenou výtku se ovšem zdá být slovenská cesta pro českou právní úpravu určitým vzorem. Jistě by bylo velmi vhodné upravit některé aspekty výkonu profesionálního sportu v ČR zákonnou normou. Především se jedná o profesionální smlouvu, která se sice vyvinula do podoby (např. vzor profesionální smlouvy podle FAČR), jež v určitém ohledu připomíná slovenskou úpravu, ale i tak chybí právní jistota.

Zdá se být vhodné především zákonnou normou zakotvit práva a povinnosti organizace a situaci, kdy je možné smlouvu vypovědět. Vhodné se zdá být i zaručení alespoň minimální mzdy dle platného právního předpisu ČR. Zákon by samozřejmě měl obsahovat všechny aspekty, které byly uvedené jako problematické s ohledem na zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Jedná se především o úpravu doby odpočinku a případně i dovolené, dobu, na kterou může být smlouva uzavřena, jakým způsobem a za jakých podmínek může být smlouva vypovězena apod.

Dle mého názoru by nový zákon v této oblasti pomohl na jedné straně sjednocení praxe jednotlivých sportovních organizací (klubů), na druhé straně i posílil právní jistotu profesionálních sportovců, jejichž právní postavení ke sportovní organizaci by bylo ukotveno v zákoně, který by obsahoval i jejich práva a povinnosti a meze jejich uplatňování.

Resumé

Although the term sports law is largely artificially created, because in the current Czech legal system there is no specific range of legislation that would regulate the issue of professional sports, it is used as a designation of those legal relationships that relate to sports issues and which include civil standards, labor or trade law. The only legal norm in the Czech environment is Act No. 115/2001 Coll., On the support of sports, which, however, focuses only on defining the powers of the National Sports Agency and then territorial self-governing units in the field of sports support. The lack of a legal norm governing, for example, relations between professional athletes and sports organizations is very crucial, and given the analysis of the situation which has been the aim of this work,

Of course not to say that sport, and especially professional sport, would be in a legal vacuum. It is subject to regulations of other legal areas, in particular Act No. 89/2012 Coll., The Civil Code, and Act No. 262/2006 Coll. or Act No. 455/1991 Coll., on Trade Licensing. However, the problem arises mainly because professional sports are a very specific activity. This specificity is reflected not only in the field of collective and individual sports, but also in the activities of professional athletes - the content of their work depends on whether it is the season or not, whether they are in good physical condition, etc.

The biggest problem arises in the case of professional athletes who do team sports, because it is usually a situation where they are contractually obliged to perform sports activities for a particular sports organization - a sports club. This fact poses the biggest problems in the legal field, because neither the conclusion of an employment contract between a sports organization and a professional athlete, nor the work of a professional athlete as a self-employed person or a self-employed person is an ideal solution. This is due to the fact that a certain relationship arises between a professional athlete and a sports organization, which, however, cannot be fully described as dependent work, because it does not meet some basic features of this institute as defined in § 2 paragraph 2 of Act No. 262 / 2006 Coll., Labor Code. Definitely not possible to say that the work of a professional athlete would be performed during working hours, etc.

On the other hand, the possibility of a professional athlete working as a self-employed person, either pursuant to Act No. 455/1991 Coll., On Trade Licensing, or performing other gainful activities, as stipulated by Act No. 155/1995 Coll., On Pension Insurance, also doesn't seem quite ideal. In the first place, a professional athlete working for a specific sports organization does not fulfill all of the characteristics of a person who is an entrepreneur or self-employed person, especially not performing work in his own name and at his own risk.

Precisely because there is no specific legal regulation which would regulate this specific relationship either within the framework of Act No. 262/2006 Coll., The Labor Code, or within the framework of another law, professional athletes conclude with sports organizations nominative contracts pursuant to Act No. 89/2012 Coll., the Civil Code. Thus, these contracts are not employment contracts, and therefore the rights of the employee, ie the professional athlete, do not have to be investigated here. Although there are a number of internal regulations of sports organizations that protect the interests of professional athletes (as pointed out, for example, by the Football Agency of the Czech Republic), these are not legal obligations and therefore these obligations are not enforceable by law.

Inominate contracts usually contain the rights and obligations of the parties, ie the professional athlete and sports organization, which consist on the one hand of the professional athlete's obligation to perform sports for this organization, and on the other hand the organization's obligation to provide athletes with conditions for sports. Similarly, the salary provided to athletes under this contract does not have to be governed by labor law, and therefore does not have to be governed by the setting of a minimum wage under another law. In addition, a professional athlete is not protected by notice or entitled to leave.

A certain mandatory regulation can be found for the performance of sports activities of minors, namely in Act No. 435/2004 Coll., On employment. This regulation applies to the performance of sports activities by children under the age of 15, as they are individuals who are not allowed to perform dependent work. Up to the age of 15, a child may perform only certain statutory gainful activities, among which includes sports activities. If a child under the age of 15 performs such an activity, he / she must do so with the permission of the Labor Office and in

compliance with the conditions stipulated by law. The inspection in this section is again performed by the Labor Office, which can withdraw the permit at any time.

However, the contract between a professional athlete and a sports organization is not regulated anywhere, and therefore it moves in a certain legal vacuum. Nor is the current case law providing guidance, which in principle tends to the fact that sporting activity is so specific that it is possible to apply both the labor law regime and the self-employed regime. However, it is not possible to fully agree with this conclusion. The labor law regime seems to be far more problematic than the self-employed regime. The relationship between the employer's superiority and the employee's subordination, which is established by the employment contract, is far less flexible than the self-employed regime. When concluding an employment contract, then the sports organization was constantly in conflict with Act No. 262/2006 Coll., the Labor Code, and because this performance of professional sports is less common in the Czech Republic, more problematic situations would arise and it can be assumed that some would be resolved by court on the way.

So how do we legally solve the problem of the relationship of professional athletes to sports organizations? The possibility of adopting a new law, which regulated this issue, seems to be the best, but of course the most laborious. The work showed two examples of how European countries approach this issue. It was, on the one hand, that Denmark raised this issue solves the way of amendments to the Labor Code and subsequently leaves the contracts of professional athletes with sports organizations to sports associations and trade unions. Slovakia, on the other hand, has a separate law for this type of relationship, which is Act No. 440/2015 Coll., On sports. Within the framework of this Act, a contract on the professional performance of sports is defined. The law thus sets limits that these contracts must respect. A certain problem, however, is the work specificity of the sport. Although the contract seems to be suitable for professional athletes of the highest competitions, its use is problematic for professional athletes of the lower competitions, as it imposes a disproportionate number of obligations on both the athlete and the organization.

Despite this complaint, however, the Slovak path seems to be a model for the Czech legislation. It would certainly be very appropriate to regulate some aspects of the performance of professional sports in the Czech Republic by a legal

norm. Above all, it is a professional contract, which has developed into a form (eg the model of a professional contract according to the FACR), which in some respects resembles the Slovak legislation, but still lacks legal certainty.

Seznam použité literatury

Předpisy:

Bílá kniha o sportu.

Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu UNESCO.

Rozvoj evropského rozměru v oblasti sportu.

Smlouva o EHS.

Smlouva o fungování Evropské unie.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

Zákon č. 173/1990 Sb., kterým se zrušuje zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy.

Zákon č. 187/1949 Sb., o státní péči o tělesnou výchovu a sport.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Zákon č. 311/2001 Z. z., zákonník práce.

Zákon č. 440/2015 Z. z., o športe

Judikatura:

Rozsudek Evropského soudního dvora ve věci Lehtonen, C-176/96.

Rozsudek soudního dvora z 15.prosince 1995 ve věci C-415/93.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2008, sp. zn. 33 Odo 848/2006.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 2 Afs 16/2011-78.

Rozsudek nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 16/2011-78.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2015, sp. zn. 25 Cdo 493/2015.

Odborná literatura:

BĚLINA, Miroslav a Jan PICHRT. *Pracovní právo*. 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-667-8.

BĚLINA, Miroslav. *Zákoník práce: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-759-0.

EVALD, Jens, HALGREEN, Lars. *Sports Law in Denmark*. Fifth Edition. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer 2020. ISBN 978-94-035-2471-9.

HORIZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon*. 15. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-090-8.

KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1.

KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5.

LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020-. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-852-8.

LISSE, Luděk. *Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu ČR*. Praha: C. H. Beck 2020. ISBN 978-80-7400-789-7.

MITTEN, Matthew J., DAVIS, Timothy, SMITH, Rodney K., DURU, Jeremi. *Sports Law Regulation. Cases, Materials, and Problems*. New York: Wolters Kluwer 2017. ISBN 978-1-4548-8781-8.

PÍTROVÁ, Lenka. *Průvodce judikaturou Evropského soudního dvora*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-584-2.

Články a odborné stati:

ČOLLÁK, Jaroslav: Definujeme (ne)definovatelné-profesionální, poloprofesionální a amatérsky výkon športovej činnosti na pozadí procesu prijímania „nového zákona o športe“. In: PICHRT Jan (ed.). *Sport a (nejen) pracovní právo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 71,

KUČERA, Vít. Specifické smluvní vztahy ve sportovním právu. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 145 – 153.

LINHARTOVÁ, Denisa. Aplikace zásady rovného odměňování v profesionálním sportu. In: *Právní rozhledy* 6/2021, s. 216 an.

RADOSTOVÁ, Kateřina, Chizzola Philipp. Právní postavení fotbalisty – zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 171–175.

SUP, Martin. Sportovní normy (pravidla) a jiné neprání prameny pravidel chování sportovce. In: KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 37–60.

Internetové stránky:

Evropská charta sportu. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z WWW: <https://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>.

MORÁVEK, Jakub. O závislé práci, profesionálním sportu a kompletní sbírce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta [online]. Dostupné z WWW: <https://www.law.muni.cz/sborniky/pracpravo2012/files/009.html>.

Přestupní řád Fotbalové asociace České republiky. Fotbalová asociace ČR [online], [cit. 2022-03-07]. Dostupné z WWW: <https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy>.

Vzor standardní profesionální smlouvy. FAČR [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <https://facr.fotbal.cz/document/download>.

LBK Nr 1002 Af 24/08/2017 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/1002>.

LBK Nr 1011 Af 15/08/2007 [online], [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2007/1011>.